

Ribe Amts Lokalarkiver Beretninger 2011

Udgivet af Ribe Amts Lokalarkiver

Indhold	Bestyrelsens beretning	3	Esbjerg Idrætsarkiv	19	Spandet Sognearkiv	32
	Konsulentens beretning	5	Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv	20	Vejrup Sognearkiv	32
	Billund Kommune	7	Grimstrup Sognearkiv	21	Vester Nebel Sognearkiv	33
	Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn	7	Guldager Sognearkiv	21	Lokalhistorisk Arkiv for	
	Filskov Lokalhistoriske Arkiv	8	Gørding Sognearkiv	22	Vester Vedsted Sogn	33
	Grindsted Lokalhistoriske Arkiv	9	Historisk Samling fra Besættelsestiden	22	Vilslev Jedsted Sognearkiv	34
	Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv	9	Hjerting Lokalarkiv	25		
	Sdr. Omme Egnsarkiv	10	Hjortlund Sognearkiv	27		
	Stenderup-Kroager Lokalhistoriske Arkiv	11	Hostrup Sognearkiv	27		
	Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv	11	Hunderup Sognearkiv	28		
Esbjerg Kommune	13	Hviding Sognearkiv	28	Fanø Kommune	35	
Bramming Byhistoriske Arkiv	13	Jernved Sognearkiv	28	Sognearkivet i Nordby	35	
Darum Sognearkiv	13	Kalvslund Sognearkiv	29	Sønderho-arkivet	35	
Endrup/Vester Nykirke Sognearkiv	14	Ribe Byhistoriske Arkiv	30			
Esbjerg Byhistoriske Arkiv	14	Historisk Arkiv i Seem Sogn	31	Ringkøbing-Skjern Kommune	36	
		Skads Sognearkiv	32	Aadum Sogns Arkiv	36	
				Varde Kommune	37	
				Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv	37	
				Alslev Sognearkiv	38	
				Ansager Lokalhistoriske Arkiv	39	
				Billum Lokalhistoriske Arkiv	39	
				Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv	39	
				Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv	40	
				Fåborg Lokalhistoriske Arkiv	41	
				Horne Sogns Lokalhistoriske Arkiv	42	
				Janderup Lokalhistoriske Arkiv	43	
				Næsby Sognearkiv	44	
				Skovlund Sognearkiv	44	
				Thorstrup Sognearkiv	45	
				Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv	45	
				Varde Lokalhistoriske Arkiv	46	
				Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv	46	
				Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv	47	
				Øse Sognearkiv	47	
				Åre Lokalhistoriske Arkiv	48	
				Vejen Kommune	50	
				Historisk Arkiv for Brørup og Omegn	50	
				Bække-Veerst Lokalarkiv	51	
				Lokalhistorisk Arkiv Holsted	53	
				Hovborg Lokalhistoriske Arkiv	54	
				Lindknud Lokalhistoriske Arkiv	54	
				Vejen Lokalhistoriske Arkiv	55	
				Aastrup Sognearkiv	55	

Fra Lokalarkivernes arbejdsmark 2011

Ribe Amts Lokalarkiver (RAL)

Bestyrelsens beretning, aflagt på RALs generalforsamling den 29. marts 2012

Inden vi går over til den ordinære beretning vil jeg udtale mindeord. De gælder Børge O. Andersen fra Tistrup, der døde i slutningen af juli 2011, 89 år gammel. I midten af 1980'erne blev han leder af Tistrup Lokalarkiv, og da RAL i 1989 manglede en repræsentant fra den nordlige del af Ribe Amt, blev han nævnt som en god kandidat. Han stillede op, blev valgt og var i de næste fire år som RAL-bestyrelsesmedlem aktiv i vores uddannelsesudvalg. Hans eget kendskab til arkivarbejde var begrænset, da han begyndte i arkivet, så han vidste om nogen, hvor vigtig uddannelse var, og hvor meget det hjalp, når man anvendte generelle, velbeskrevne systemer. Det synspunkt slog kraftigt igennem i uddannelsesudvalget i de år, han var medlem af det. Selv om det måske ikke direkte påvirkede arkivarbejdet, er der grund til at nævne hans samlergen. Privat havde han en imponerende samling kuglepenne, som vi fik lejlighed til at se, når vi holdt bestyrelsesmøder i privaten. Jeg vil bede forsamlingen rejse sig og med mig mindes Børge O. Andersen. Ære være Børge O. Andersen.

Det er måske symptomatisk, vi de seneste par år har måttet indlede vore årsmøder med mindeord. Ikke alene er de fleste pionerer blandt arkivfolkene væk, men også efterfølgerne er begyndt at trække sig eller gå på pension. Disse generationsskifter er ikke altid uden problemer, så forhåbentlig har I overvejelser i gang i jeres respektive arkiver for dette helt specielle problem, som jo på et tidspunkt vil ramme os alle: Husk at have/få flere inddraget, så det hele ikke står og falder med én mand/dame.

Om 2011 er der at sige, at det takket være opbakning fra arkiverne heldigvis viste sig muligt at fastholde ordningen med arkivkonsulent. Den store bevilling fra amtet er via Kulturministeriet og Esbjerg Kommune blevet overført til konsulentordningen, og hvad der manglede i at udfylde den økonomiske ramme, er blevet betalt af jer arkiver. At

vi råder over en konsulent, gør mange ting nemmere. Det gælder ikke mindst hele kursusområdet, som Richard Bøllund – assisteret af Uddannelsesudvalget – har stort held med. Ikke mange områder i Danmark har så aktiv uddannelsesvirksomhed som vores kreds. Det har bl.a. betydet, at arkiver uden for det tidligere Ribe Amt har søgt om medlemskab, så de kan komme på kursus til medlemspris (konsulenten har de ikke adgang til at trække på uden videre). Det er bestyrelsens håb, I har lyst til at fortsætte med konsulentordningen også i fremtiden. Alene de tekniske udfordringer tilsiger det. Efter megen kursusaktivitet fornemmer jeg, at de fleste RAL-medlemmer om ikke er blevet forelskede i Arkibas4 så i det mindste fortrolige med programmet. Hvad I har oplevet indtil nu, er kun begyndelsen på en længere digitaliseringsrejse – husk på, at allerede nu gælder for mange, at findes noget ikke digitalt og på Internettet, eksisterer det slet ikke. Så vante er vi efterhånden blevet til at gå på Internettet og søge, at det er en meget udbredt holdning. Og det bliver kun værre, hvis det er nogen trøst!

I bestyrelsen er vi opmærksomme på udviklingen og forsøger uddannelsesmæssigt at ruste jer bedst muligt. Måske skal vi gå skridtet videre, f.eks. finde en ordning med skanning af fotos til rimelige priser, hvis man ikke lige selv har kræfter, teknisk viden, udstyr eller lyst til at binde an med opgaven selv. Der kan være andre, tilsvarende tekniske tilbud, det kan være relevant for RAL at udbyde til medlemmerne – en meningstilkendegivelse her i aften kan f.eks. være en måde at give bestyrelsen en måde at arbejde videre på.

Egentlig sætter spørgsmålet om digitalisering mange tanker i gang – eller som en deltager her fra vores område formulerede det på et af SLAs modulkurser i ledelse: »Er den største udfordring ikke aldersgabet mellem os arkiv-

folk og så den digitale ungdom«? Deri ligger meget stof til eftertanke, for de unge når man ikke med selv det flotteste, originale sort-hvide foto. Det er en udfordring for arkiverne at følge med teknisk og økonomisk, men den største udfordring for os arkivfolk ligger uden tvivl på det mentale område: Hvordan får vi fanget de unges opmærksomhed?

Måske er problemet ikke så stort – vi har jo så mange materialer i vore samlinger, der ligger lige til højrebenet. Mon ikke I alle i det forgangne år har haft besøg af ikke-arkivvante brugere, som med store forventninger er mødt op for at finde historien om deres familie. På fjernsynet har de nemlig med egne øjne set, hvordan man bare går ind i en bygning, hvor der står arkiv på døren, og så går ud igen efter en time og er i familie med både slavehandlere på Guldkysten og mormoner i Utah – som man så får betalt en rejse for at opspore historien bag. I lokalarkiverne har vi ikke fjernsynets muligheder for at nå ud til hele landet, men vi har tilsvarende historier, som kan fange lokalt. Og så har vi et billedmateriale, folk elsker at se og hjælpe os med at identificere. Hvorfor ikke også trække på disse muligheder for PR – det gamle ord om, at den, der lever skjult, lever godt, holder ikke vand længere. I dag skal man være synlig for at kunne leve og overleve – og det gælder ikke mindst lokalarkiverne.

Udfordringerne for lokalarkiverne kan også være mere lokale og meget konkrete. En del lokalarkiver holder til i skoler, der er lukket og skal sælges. Hvilke muligheder er der for genhusning – det spørgsmål er der ofte ikke svar på. Andre siger: Kan vi ikke bare digitalisere det hele og så smide originalerne (altså arkivalierne) ud? Det er næppe løsningen – tænk bare på, at staten netop nu er ved at afslutte indretningen af et nyt rigsarkiv. Statens Arkiver har regnet på prisen af en digitalisering – det vil koste det samme som 35 Storebæltsbroer at få sat strøm til samlingerne i Statens Arkiver, og vel vil det ikke koste det samme

med lokalarkivernes samlinger, men prisen vil være høj, og der vil være krav til en koncentreret arbejdsindsats i en lang periode. En anden ting er arkivaliernes autencitet. Forhandlingsprotokollerne fra Danmarks første andelsmejeri i Hjedding skal kunne ses i original, og i Åstrup Sognearkiv ligger en enestående bondedagbog, ført af Poul Andersen. Den fortjener også at kunne studeres i originalform. I den digitale verden ser alt ens ud – begrebet bog giver ikke megen mening, for alt er flade skærbilleder. Derfor skal et lokalarkiv – også i fremtiden – have lokaler, hvor man både kan opbevare originale arkivalier og mødes med folk. Apropos nye lokaler: Det er rart at se, at der gøres brug af arkivkonsulenten i sådanne processer, og at der lyttes til hans råd. Nyindretningen af Nordby Sognearkiv er et godt eksempel herpå. Endnu et eksempel på hjælp, man kan få fra konsulenten – og han er også parat til at hjælpe, hvor der måtte være uenighed om og i arkivspørgsmål.

Richard Bøllund vil selv fortælle mere detaljeret om sine arbejdsopgaver i 2012, men jeg vil lige nævne en enkelt ting: Arkivernes årsberetninger blev sidste år kun publiceret digitalt. Da vi tilmed kunne få opsætningen lavet i Esbjerg Kommune, blev der sparet mange penge, og der kom flere funktioner med end i en traditionel opsat bog. Også i år vil beretningerne alene blive produceret og formidlet digitalt.

Bestyrelsens beretning for 2011 er blevet længere end normalt, så det må være på tide at runde af. Det vil jeg gøre ved på vegne af RALs bestyrelse at takke jer medlemmer for aktiv deltagelse i foreningens forskellige aktiviteter – fra kurser og foredrag til generalforsamlingen, der i de fleste foreninger sjældent er et trækplaster. Der skal desuden lyde en stor tak til Richard Bøllund for det store arbejde, han yder for lokalarkiverne i det tidligere Ribe Amt, samt RALs bestyrelse for godt og konstruktivt samarbejde.

Konsulentens beretning

Traditioner er godt, men af og til skal man vove sig ud i noget nyt. Det var tilfældet ved sidste års generalforsamling, hvor RAL havde valgt at henlægge mødet på Fanø og byde de fremmødte på »sakkuk« – en noget eksotisk og anderledes ret, som der siden er blevet talt en del om. Her i området er det vel kun Fanø, som i kulinarisk henseende skiller sig ud med denne særegne »egnsret« – derfor er vi i år vendt tilbage til de traditionelle gule ærter, som med de forskellige varianter, vi efterhånden har været udsat for, må betragtes som en mere universel egnsret.

I 2011 sagde vi farvel til en anden, årelang tradition nemlig den trykte udgave af årsberetningerne fra Ribe Amts Lokalkiver, som hidtil fandtes bagerst i årbogen fra Historisk Samfund samt som små selvstændige tryksager. Trykningen måtte opgives af flere grunde. For det første var skriftstørrelsen så lille, at ingen efterhånden kunne læse dem. For det andet var trykningen af beretningerne efterhånden blevet en dyr affære, og sideantallet ville ikke kunne øges uden ekstraomkostninger. Derfor besluttede RALs bestyrelse at opgive trykningen, men på ingen måde opgive beretningerne. De blev i stedet for i 2011 publiceret på en helt ny måde, hvor man både kunne læse dem på en computerskærm eller printe beretningerne helt eller delvis ud. Den elektroniske publiceringsform har også givet nye interaktive muligheder med klikbare kort og en dynamisk indholdsfortegnelse samt muligheden for at forstørre tekst og billeder på skærmen.

Apropos publicering af billeder så stiller det krav til kvalitet og størrelse uanset publiceringsform. Blandt andet i forbindelse med beretningerne, men også i andre sammenhænge kan jeg se, at det af og til kniber med at få skannet billederne i en god kvalitet. Derfor skrev jeg i efteråret en anvisning til at skanne billeder i en bedre kvalitet, som blev bragt i årets sidste nummer af RAL-Nyt samt i et nyhedsbrev for arkiverne i Esbjerg Kommune. Jeg kan i øvrigt meddele, at SLA har indkøbt et antal skannere, og er begyndt at afholde skanningskurser, så man har muligheden for at prøve tingene af i praksis.

Jeg er flere gange blevet spurgt, om der ikke også vil blive afholdt den type skannings-kurser i RAL-regi. Det er der ikke umiddelbart planer om. For det første kræver det de tekniske faciliteter og indkøb af et antal skannere, som i løbet af få år bliver forældede. For det andet vil det kun gøre kursisterne klogere på én bestemt type skanner og redigeringsprogram, og da jeg ved, at det er meget forskelligt hardware og software, som benyttes i arkiverne, vil jeg nøjes med de generelle, overordnede anvisninger, man skal være opmærksom på i forbindelse med skanninger.

Kursusaktiviteten er fortsat med uformindsket styrke i 2011. Arkibas-kurser har der været afholdt otte af i løbet af året – et enkelt måtte aflyses på grund af for få tilmeldinger, ellers er de stort set alle fuldt besatte. Der er mange gengangere på Arkibas-kurserne, idet folk gerne lige vil have tingene genopfrisket, men der kommer også løbende nye folk til i arkiverne, som har brug for uddannelse.

Modulkursus 1 i SLAs Arkivuddannelse blev afholdt i Helle-hallen i marts måned med deltagelse af hele 38 personer. Det blev dog overgået af et formidlings-kursus, som blev afholdt i Hjerting i november måned med 59 deltagere. Der blev trangt i den tidligere staldbygning i Hjerting, men det var et godt kursus med gode oplæg af folk fra forskellige arkiver. Der er allerede talt en del om fortsættelse af dette kursus, idet de fleste var tilfredse med formen og indholdet. Der er også nok af nye emner at tage fat på til et eventuelt formidlingskursus 2. Endeligt var der i 2011 et kursus i Esbjerg med introduktion til slægtsforskningsskilder, som også var en god og udbytterig aften for de 42 deltagende personer.

Af øvrige ting, der er værd at nævne, har året for mit vedkommende, også været præget af mit engagement i Historisk Atlas og i Arkibas. Som medlem af henholdsvis redaktionsudvalg og bestyrelse, har jeg deltaget i flere møder herom på landsplan. For Arkibas's vedkommende har det drejet sig om at forberede ansøgningen, der skal

skaffe penge til videreudviklingen af Arkibas og til Arkibas.dk, der skal være med til at synliggøre arkivernes registreringer for omverdenen. I løbet af 2011 er denne mulighed allerede opstået, idet arkiver med egen hjemmeside nu kan præsentere deres data via mini-Arkibas.

Med dannelsen af Foreningen Historisk Atlas i 2011 har arbejdet her bl.a. bestået i at få organiseringen på plads. I redaktionsudvalget har jeg desuden været med til at udforme retningslinjerne for den fremtidige brug og indholdsberigelse på den digitale platform. Derudover har jeg assisteret og fungeret som lokalredaktør for de arkiver i området, som ønsker eller har beriget Historisk Atlas med nye lokaliteter. Historisk Atlas er et tilbud der gælder alle arkiver, så man skal overveje, om man ikke har nogle spændende steder i ens område, der kan skrives en lille, god historie om.

Som konsulent har jeg i det forgangne år også været benyttet som »døråbner« for arkiver, der skulle forhandle vanskelige lokaleforhold på plads med kommunen. Her har jeg kunnet bidrage med en skrivelse, som måske har gjort det lettere for arkiverne at få deres ønsker i gennem. Som »udefrakommende« kan det være med til at løsne op, hvis tingene er gået i hårdknude. I Sdr. Omme og Nordby er der i hvert fald fundet tilfredsstillende løsninger på deres lokaleproblemer. Problemer som måske også kan blive aktuelle for flere arkiver i årene fremover, og som nødtigt skal stjæle al opmærksomhed og fokus fra det egentlige arkivarbejde.

Til sidst vil jeg bare rette en stor tak til RALs bestyrelse, som yder god opbakning til konsulenten, og til alle de arkivfolk, der yder en stor og frivillig indsats for at værne om vores alle sammens lokalhistorie.

*Linda Nielsen, Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn i samtale med konsulent Richard Bøllund ved RALs generalforsamling den 29. marts 2012 i Skovpavillonen, Holsted.
Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen.*

Beretninger fra de lokalhistoriske arkiver

Billund Kommune

Lokalhistorisk Arkiv for Grene Sogn

Billund Centret, Hans Jensensvej 6, 7190 Billund

Tlf.: 75 33 24 72

Åbningstid: Tirsdag kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Linda Nielsen, Mølløvænget 15, 7190 Billund

Tlf.: 75 33 27 50 / 20 95 27 51

E-mail: bln@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.grenelokalarkiv.dk

2011 har været et godt år. Vi har haft meget at lave og bliver ikke arbejdsløse de første mange år. Vi har haft 62 afleveringer, og 93 besøgende har skrevet sig i gæstebogen. Flere har dog besøgt os uden at skrive. Desuden har vi også fået mange henvendelser via Internettet, efter vi fik vores nye hjemmeside i september.

Planerne om at få affotograferet hele den nordlige del af byen blev vi ikke færdige med, så det fortsætter næste år. Vi arbejder også med at få skannet vore 8.000 billeder og få dem, der ikke er taget af pressefotografer, tilføjet vore registreringer. Efter skanningen bliver billederne kopieret til en CD og gemt i to eksemplarer.

Af afleveringer var den største fra Menighedsbørnehaven, da den lukkede i maj. Afleveringen indeholdt forhandlingsprotokoller, videoer, billedserier, dias og fotos. Alt er registreret, og hele billedmaterialet er digitaliseret.

Af henvendelser kan nævnes en lidt usædvanlig: En dag modtog vi en e-mail fra USA, fra en kvinde, der er født og opvokset i sognet, indtil hun var ca. 20 år. Derefter, viste det sig, havde hun virkelig været meget omkring. Henvendelsen gik ud på, om vi havde nogle oplysninger om hendes bedsteforældre. Da vi i et slægtsforskningsprogram har samlet oplysninger om over 11.000 personer fra sognet, kunne vi give hende oplysninger om bedstemodern, der er født i sognet, og ud af en slægt, der kan føres tilbage til omkring år 1500. Disse oplysninger sendte vi til hende, som til gengæld sendte os en biografi over hende selv – to A4 sider samt billeder af hende, familien og deres bolig i USA. Desuden en invitation til at komme forbi, hvis vi kommer på de kanter.

I året, der er gået, har vi igen været på banen for at gøre opmærksom på vores arbejde. Vi havde en fin udstilling i februar og marts om kirkerne i sognet, som var en del af Arkivsamvirkets fællesudstilling i Billund-centret. Udstillingen blev besøgt af over 500 gæster og var en stor succes. I juni var vi med på Torvedagen med en udstilling af konfirmationsbilleder, hvor folk kunne sætte navne på. Det blev virkelig noget af et tilløbsstykke, og nu har vi navne på konfirmanderne fra næsten alle årene i perioden 1920-2011. I november lavede vi en udstilling i Den Gamle Skole sammen med Lokalhistorisk Forening med emnet »Livet i sognet fra 1940 til 1950«. Udstillingen stod året ud

og blev godt besøgt, også af skoleklasser, så vi har fået et samarbejde med historielærerne på begge skoler. Det er rart, når det lykkes, for det er et stort arbejde at forberede en udstilling.

I løbet af året blev vi kontaktet af biblioteket, som ikke længere vil gemme aviserne. Vi sagde ja tak til at overtage dem, og er godt i gang med at klippe det ud af aviserne, som er interessant. Når biblioteket skiller sig af med de indbundne aviser fra tidligere årgange, vil arkivet gerne overtage dem.

Filskov Lokalhistoriske Arkiv

Blåhøjvej 10, Filskov, 7200 Grindsted

Åbningstid: Mandag kl. 9.30-11.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Verner Søvang Pedersen, Engdraget 4, Filskov, 7200 Grindsted

Tlf.: 75 34 83 43 / 40 88 91 92

Arkivets postadresse: Engdraget 4, Filskov, 7200 Grindsted

E-mail: verner.soevang@hotmail.com

Det er blevet tiden til, at vi må til at profilere os kraftigere i lokalområdet. Tidligere har det været således, at vores medlemmer og de opkrævede medlemskontingenter er tilgået Grindsted og Omegns Slægts- og Lokalhistoriske Forening, uden arkivet har haft mulighed for at få andel i disse kontingenter, og arkivets eneste indtægt har således været tilskuddet fra Billund Kommune. Arkivets bestyrelse har besluttet, at vi skal klare os selv fremover og benytte de muligheder, vi har, for at få tilgang af nye medlemmer i Filskov-området.

Vi har stadig en stor mængde materiale efter Åge Jacobsen, der endnu ikke er registreret. Så længe registreringen ikke er fuldendt, er det vanskelig at bruge oplysningerne, der ligger i materialet, men det er vores håb, at vi kan få et par hjælpende hænder fremover, så vi kan få tilendebragt denne opgave og fremover koncentrere os om det løbende indleverede og øvrige aktiviteter.

Den 8. juni 2011 var vi inviteret af Lokalhistorisk Forening for Grene Sogn til at deltage i en udflugt til Vester Palsgaard Skovmuseum. De deltagende fik en rigtig god

oplevelse med afsluttende kaffebord. Havde vejret artet sig lidt bedre, havde det været 100%. Man kan vist godt sige, at regnen stod ned i tove – så der blev ikke set så meget udendørs af den smukke natur. Efter udflugten til skovmuseet blev vi »pålagt« at arrangere næste års tur, så det skal vi i gang med.

Hver mandag formiddag er der blevet arbejdet med opgaverne i arkivet, som også har været åbent for alle den første torsdag i måneden. Der har været flere gæster i løbet af året, så det er blevet til mange gode historier og meget god snak om gamle dage – ligesom der har været flere indleveringer året igennem.

Arkivet har deltaget i den fælles udstilling i Billund-centret ligesom sidste år. Dette år havde vi valgt temaet: »Minkenes indtog i Filskov«. Alle kommunens arkiver deltog i udstillingen med hvert sit emne, så der var mange spændende informationer at hente.

Til næste år, i 2012, laver vi en mindeseance ved de to mindsten på Vildkærvej og Brunbjergvej for de nedskudte engelske flyvere. Spejderne fra Filskov FDF deltager, og aftenen slutes af med kaffebord og et foredrag af forfatteren Erik Knoth, Fredericia. Han har skrevet flere bøger om 2. Verdenskrig og har tillige haft en finger med i den nye film omkring Hvidsten-gruppen, der netop har haft premiere med meget gode anmeldelser.

Filskov Skoles 50 års jubilæum markeres også næste år den 8. september 2012. Arkivet planlægger at lave en udstilling i multirummet på Filskov Skole med gamle skolebilleder og der laves en gammel skolestue med borde/bænke, og en lidt nyere med skoleinventar fra 1960-70'erne.

Arkivets leder har gennem året været til en del møder i Billund Kommunes Arkivudvalg, som bl.a. gik ind i problematikken om manglende lokaler til arkivet i Sdr. Omme. Arkivudvalget er ligeledes gået ind i sagen om Grindsted Lokalhistoriske Arkiv.

Der er truffet aftale med JyskeVestkysten om, at arkiverne i Billund Kommune på skift skal komme med billedmateriale og lokalhistorisk stof (ca. 300 ord) én gang om måneden. »Stoffet« vil blive bragt den første søndag hver måned. Når vi skal levere, vil vi formentlig vælge noget om skolejubilæet. Vi har ligeledes gennem året skrevet i det

lokale blad INFO, hvor vi bringer stort og småt om de ting, der rører sig i arkivet.

Grindsted Lokalhistoriske Arkiv

Grindsted Bibliotek, Tinghusgade 16, 7200 Grindsted
Arkivet er midlertidigt lukket.

Det er blevet sagt, at sandheden kun kan skrives anonymt eller posthumt, men som pensionist er man jo i den situation, at der ikke løbes nogen større risiko ved at løfte en flig af sløret. Hvilke overvejelser politikerne gør sig om fremtiden for kommunens lokalarkiver, er der ikke kommet nogen udmelding om.

I december måned 2010 traf jeg ved et arrangement oppositionens spidskandidat, som foruden at være 2. viceborgmester også er medlem af børne- og kulturudvalget. Hun lod mig vide, at hun havde fået den fremragende idé, at arkiverne skulle høre under museet. Da jeg for det første altid har ment, at arkiverne skal være selvstændige, og da jeg derudover ikke ser nogen statsstøttet fremtid for det lokale museum, sendte jeg hende dagen efter en mail med mine synspunkter. Jeg fik nu ikke nogen tilbagemelding.

Arkivets lokalesituation er endnu uafklaret. Efter i et par år at være blevet holdt hen af kommunen og ikke mindst af skiftende bibliotekschefer, stod det dog ved begyndelsen af 2011 klart, at arkivet ikke får plads i det nye idræts- og kulturcenter. Da et andet arkiv i kommunen stod helt uden lokaler, fik arkiverne et møde i stand med børne- og kulturudvalget. Mødet fik sådan set et nogenlunde fornuftigt forløb. At formanden for børne- og kulturudvalget var af den mening, at arkivets manglende magasinplads kunne løses ved, at arkivet fik plads i museet fjernmagasin, fortalte jo blot, at tingene ikke nødvendigvis bliver nemmere, når udenforstående følger trang til at tilrettelægge detaljerne. I øvrigt mente kulturudvalget, at arkivet kunne blive i de nuværende lokaler. Som det blev fremført af udvalgsformanden: »De nye brugere af bygningen skal tåle arkivet«. Jeg fandt egentlig udfaldet af mødet tilfredsstillende, indtil jeg fra anden side hørte, at udvalgsformanden nu udtalte, at arkivets forbliven i de

nuværende bygninger kun var noget, han ville arbejde for. Det fik mig til at mene, at børne- og kulturudvalgets udmelding på mødet vist er af samme værdi som en utæt redningsbåd i rum sø.

Som frivillig og ulønnet arkivleder fandt jeg nu tiden inde til at overveje, hvad jeg fremover kunne ønske at bruge mine kræfter på. Livet varer jo ikke evigt. Overvejelserne mandede ud i, at jeg frasagde mig arbejdet som arkivleder. I forståelse med arkivets bestyrelse sendte jeg min opsigelse, og aftalen blev, at jeg skulle fratræde, når arkivet var kommet på andre hænder. I mellemtiden skulle jeg tage mig af det nødvendigste arbejde. Jeg forhørte mig hos arkivets medarbejdere, om én af dem ønskede at overtage hvervet. Det var ikke tilfældet. På grund af formandens sygdom hengik nu nogen tid, men i skrivende stund ser det ud til, at en helt anden kreds vil påtage sig at drive arkivet videre. Vi vil ønske arkivets nye bestyrelse, ledelse og medarbejdere held og lykke med arbejdet.

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv

Hejnsvig Skole, Bakkevej 9, 7250 Hejnsvig

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14.00-16.00 og
3. onsdag hver måned kl. 18.00-20.00

Leder: Ditte Kragh, Klodhøjvej 14, 7250 Hejnsvig

Tlf.: 75 33 54 58

Arkivets postadresse: Klodhøjvej 14, 7250 Hejnsvig

E-mail: ditte.kragh@newmail.dk

Hjemmeside: www.hejnsviglokalarkiv.dk

2011 blev et godt år for arkivet i Hejnsvig. Hele året har der været stor interesse i form af mange kontakter både i form af besøg, telefoniske henvendelser, e-mail forespørgsler fra hele landet og et stort antal afleveringer.

I januar lavede vi en udstilling om de mange gravhøje, der har været i sognet. Mange af dem blev udgravet omkring år 1900 af de såkaldte »Vorbassedrenge«, som egentligt burde kaldes »Gilbjergdrenge«, som begav sig af med det, mens egnens befolkning hjalp dem med det praktiske – det gav en ekstra skilling til karlene og landmændene. Udstillingen havde ca. 90 besøgende den første dag, og fremvisning af vore mange billeder var et tilløbsstykke.

Billedet viser Karen Jensdatter og Niels Nielsen, Gilbjerggård, som var bedstefar til »Vorbassedrengene«. Niels Nielsen døde i 1910, 106 år gammel. Hustruen Karen blev 94 år. Foto: Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv.

Der kom mange kommentarer, som vi senere kunne bruge i arkivet. Det gav også utallige henvendelser senere hen, da mange fandt ud af, at de lå inde med billeder og arkivalier, som kunne være interessante for en større kreds.

I februar og marts blev der arrangeret en fælles udstilling for kommunens arkiver i Billund-centret. Det var en meget flot og varieret udstilling, hvor vi bidrog med en del af gravhøj-udstillingen. Arkiverne blev enige om, at det samarbejde skal fortsætte i 2012.

Senere på forsommeren meldte arkivet sig til mini-Arkibas. Det medførte, at vores gamle hjemmeside blev skiftet ud med en nyere, da de ikke arbejdede godt sammen. Der er stor søgning på siden, og mange e-mail henvendelser er et resultat af folks søgninger i mini-Arkibas, da den henvender sig til en større kreds rundt om i landet.

Rent arbejdsmæssigt går det godt. Arkivet har i årets løb fået to nye medarbejdere, som møder op (næsten) hver onsdag formiddag sammen med de fire-fem andre trofaste medarbejdere, deriblandt arkivets leder siden oprettelsen, Hans Jensen, som stadig gør et stort stykke arbejde, så arkivet har fået ca. 80 % af billederne registreret i Arkibas. Vi håber at blive færdige med billederne i det kommende år sammen med en stor del af arkivalierne, men der skal også være plads til hyggeligt samvær.

Sdr. Omme Egnsarkiv

Sdr. Omme Skole, Skole Allé 4, 7260 Sdr. Omme

Åbningstid: Efter aftale

Leder: Hans Møbjerg, Stakrogevej 75, 7260 Sdr. Omme

Tlf.: 75 34 72 18 / 21 61 99 11

E-mail: skaervang@mail.dk

2011 begyndte med, at arkivet stod i flyttekasser samtidigt med, at der blev kæmpet for at få et nyt lokale stillet til rådighed. Det endte med, at skolen blev pålagt at finde et lokale til arkivet, og den fandt frem til et lokale på 12 m², hvilket vi dog ikke ville godtage. Derfor fik vi aftalt en besigtigelse af lokalerne på skolen, hvor repræsentanter fra kommunen, arkivudvalget samt arkivkonsulent Richard Bøllund deltog. Turen endte i det gamle hjemmeværnslokale, og med opsætning af nogle skillevægge kunne der her indrettes et arkivlokale på ca. 30 m² med yderligere et depotrum på ca. 8 m² lidt derfra.

Lokalerne stod klar i efteråret, og flyttekasserne med arkivalierne blev flyttet ind i arkivet før jul. Udpakningen af arkivalierne er begyndt, og der er indkøbt nyt kontorinventar og EDB-udstyr. Der er lang vej igen, inden vi er helt på plads i det nye arkiv, idet arkivet har mistet mange af de personer, som hjalp til, inden arkivet blev husvild og sat i depot. Arkivet har dog fortsat modtaget enkelte indleveringer, og med de nye lokaler og større synlighed tror vi, at flere får lyst til at aflevere materiale til arkivet fremover. Der har i årets løb også været flere henvendelser til arkivet om oplysninger af forskelligt art, som er blevet besvaret efter bedste evne.

Stenderup-Kroager Lokalhistoriske Arkiv

Plejecentret Engbo

Storegade 39A, Stenderup-Kroager, 7200 Grindsted

Tlf.: 97 70 94 01

Åbningstid: Tirsdag kl. 9.30-11.30 samt efter aftale

Leder: Niels Kristian Jensen, Hestkærvej 28,

7200 Grindsted. Tlf.nr.: 75 33 95 28

E-mail: amognkj@gmail.com

2011 har været et år med forandringer. Vores arkivleder valgte at forlade Stenderup-Krogager og flytte til Jelling, hvilket vi beklager meget. Efterfølgende har formanden fungeret som daglig leder med rigtig god støtte fra Jens Erik Starup, som er der næsten hver gang i åbningstiden. Man kan ikke sige, der er overvældende mange besøg, og det er også lidt småt med indleverede arkivalier.

Vi har dog modtaget en bog om vognmænd i Danmark og diverse materiale om Teglgårdshallen. Der har også været henvendelser fra slægtsforskere, bl.a. om bager Jens Chr. Christensen, som kom til Krogager i 1925 og ved sin død i 1935 efterlod hustru og 12 børn. En anden henvendelse var fra efterkommere af en søster til Peder Dahlmann, som har boet på Lessmanns og Anne Pedersens ejendomme. Arkivet var med ude at vise de to ejendomme, og vi har bagefter fået tilsendt en slægtsbeskrivelse af Dahlmann-familien. Vi fik også lov til at kopiere ejendomspapirer fra Anne Pedersen, som nu gemmes i arkivet. Arkivet har endvidere fået en sang forfattet af Niels Hansen, Lille Krogager, som beskriver arbejdet i tørve-mosen og omtaler personerne, som arbejdede der. Vi har også været på Landsarkivet i Viborg for at affotografere næringsbevis-protokoller samt fattig- og skoleprotokoller tilbage til 1797. Det blev til ca. 1.330 billeder med to bog-sider på hver.

Arkivet i har deltaget i en fællesudstilling med Arkivudvalget for Billund Kommune, som var opstillet i Billund-centret. Som emne havde vi valgt kirken og skolen i Stenderup. I forbindelse med byfesten havde vi arrangeret en kirkegårdsvandring, men på grund af dårligt vejr blev det til billedvisning i Kirkehuset. Som noget nyt blev vores årsskrift solgt i den lokale brugs med et fint resultat.

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv

Østergade 18, 6623 Vorbasse

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale

Leder: Jørgen Møller, Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse

Tlf.: 20 80 36 38

Arkivets postadresse: Dalgasvej 6, 6623 Vorbasse

E-mail: arkiv@vorbasse.dk

Hjemmeside: www.vorbasse.dk/lokalt/lokalhistoriskarkiv

Fra årets start var der travlhed med at færdiggøre en udstilling om Skjoldbjerg Kirke, som i januar 2011 havde eksisteret i 90 år. Udstillingen, som var en kombination af billeder, beslutningsdokumenter og en samlende tekst er blevet vist i både Skjoldbjerg Medborgerhus, Plejecentret Frihavnen i Vorbasse og i Vorbasse Fritidscenter.

I februar bidrog arkivet sammen med de øvrige arkiver i Billund Kommune til fællesudstillingen i Billund-centret. Vi valgte en vifte af eksempler fra arkiverne, herunder arkivets postkortsamling, eksempler på forskellige arkivalier og et eksempel på nutidig registrering om Vorbasse Bibliotek. Februar bød også på en fortælleaften, hvor Sven Tygesen færdiggjorde efterårets fortælling om Østergades huse og mennesker. De ca. 90 tilhørere blev meget klogere på det liv, som udspillede sig i Vorbasse omkring og efter århundredskiftet. En aften som har fået megen ros.

Maj måned bød på en bustur rundt i sognet med indlagte fortællinger om Præsteskovens samt de store plantagers historie. Også historier fra Nebel om bl.a. sparekassens første bestyrer fandt vej gennem bussens højtalere. Efter kaffepausen med udsigt mod Fromssejer kom historien om eneboeren, som ikke ville bo i det hus, præsten byggede til ham. Straks efter gjaldt det en kort beretning om Vorbasse Østermose, specielt Præstemosen, som først blev en selvstændig matrikel så sent som i 1960. Bussen kørte også forbi stedet med Fitting Kirkeruin inden næste stop syd for Fitting ved stedet, hvor Fitting-lejren lå. Den fik over tid flere funktioner: Først lytte- og kommunikationsstation mens tyskerne havde kommandoen. Senere flygtningelejr og interneringslejr. Under de sidste kilometers kørsel til Vorbasse gik solen ned i vest.

Arkivet har ligeledes været guide på en Vorbasse-tur for Grindsted Slægtsforsknings- og Lokalhistoriske Forening. Også 90 DGI-motionister på travetur langs Holme Å har fået en beretning om egnens særpræg. I august bidrog arkivet ved etablering af en stor billedudstilling om Vorbasse Marked i Vorbasse Fritidscenter. Et nyt tiltag er forsøgt med en slægtsforskningsaften. Godt 20 interesserede mødte frem, og der vil blive fulgt op på denne interesse. I løbet af efteråret blev vi færdige med redaktionen af arkivets 2012-kalender, der har temaet »mennesker i hverdag og højtidelige stunder«. Arkivet har også bistået den DR-journalist, som planlagde udsendelsen om Bonderøvens slægt, bl.a. nær Skjoldbjerg. Det var en spændende jagt at deltage i.

Årets sidste større anstrengelse blev brugt til at deltage i Julemessen i Fritidscentret. Et fint arrangement med mange interesserede gæster, som gerne ville kommentere eller snakke om vores PowerPoint-præsentation med historiske billeder. Samtidigt gav det godt salg af kalenderen og andre af arkivets udgivelser. Vores deltagelse her giver meget større synlighed end ved Arkivernes Dag.

Alt i alt har det været et aktivt og et godt år i arkivet. Arkivet havde i 2011 ca. 25 gæster, og vi modtog godt 200 henvendelser på e-mail, som er blevet behørigt behandlet. Mod årets slutning modtog arkivet en gave på 30.000 kr. til anvendelse efter arkivets ønske. Det var en overraskende gave, som vi takker meget for.

Beboere på De Gamles Hjem ca. 1960. Foto: Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv.

Esbjerg Kommune

Bramming Byhistoriske Arkiv

Skolegade 10, 1. sal, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 39 20

Åbningstid: 2. og 4. onsdag i måneden kl. 16.00-18.00 samt efter aftale

Leder: Stig Hegn. Tlf.: 75 43 14 41 / 51 96 64 73

E-mail: bram-byhist@mail.dk

Hjemmeside: www.brammingby.dk

Der er indgået 14 afleveringer til arkivet i 2011. Arkivet har været godt besøgt med 206 gæster, heraf 42 i forbindelse med gadevandringen i Fengers Allé, Lindegade og Elmegade. Under Kulturnatten i september kom 60 personer til åbent hus og 58 personer i forbindelse med receptionen ved udgivelse af Brammingbogen.

Vores foredrag »Jernbanegade set fra lænestolen«, som har udgangspunkt i årets gadevandring, var ikke så velbesøgt som tidligere, men de som kom, fik en god oplevelse. Vi afholdt både et eftermiddags- og et aftenforedrag.

Arkivet har besvaret mange forespørgsler, ca. 30, heriblandt henvendelser fra den anden ende af verden. De fleste forespørgsler kommer og besvares via e-mail, hvilket er nemt og rart. På hjemmesiden lægger vi de forespørgsler ud, som har almen interesse.

Årets udgivelser er to hæfter baseret på årets gadevandring. Et hæfte om Fengers Allé og et hæfte om Lindegade/Elmegade. Arkivleder Stig Hegn har på Forlaget Bramming udgivet »Brammingbogen – en samling skitser fra byens første årtier«. Bogen og hæfterne, nye som gamle, kan købes på arkivet og hos Bramming Egnsmuseum. »Brammingbogen« kan ligeledes købes i Bramming Boghandel.

Vores åbningstider er onsdag i ulige uger, hvor bestyrelsesmedlemmerne skiftes til at være til stede. Hver tirsdag arbejdes der med at registrere i Arkibas, og der klippes i aviser, som registreres i »Baks Krønike«.

Darum Sognearkiv

Nørrebyvej 12, Store Darum, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. oktober-31. marts: Onsdag kl. 19.00-21.00.

Resten af året: 1. onsdag hver måned kl. 19.00-21.00. Lukket i skoleferier

Leder: Elisabeth Rasmussen, Sønderbyvej 11, Store Darum, 6740 Bramming

Tlf.: 75 17 97 98

Arkivets postadresse: Refshedevej 9, Store Darum, 6740 Bramming

E-mail: darumsognearkiv@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.darumsognearkiv.dk

Arkivet har modtaget syv afleveringer. Afleveringerne bestod mest af billeder med lokale motiver. Der er bl.a. modtaget et foto af Vesterbyvej 4 samt en slægtsbeskrivelse vedr. Kristensen-slægten, der har forbindelse til ejendommen. Fra Darum Borgerforening/Darum Landsbyråd er der blevet indleveret regnskabsbøger.

Der har i arkivets åbningstid været 16 besøgende og derudover et ikke opgjort antal henvendelser pr. e-mail og direkte til arkivmedarbejderne personligt eller telefonisk. I maj havde arkivet besøg af Arlene Camp og hendes mand fra Phoenix, Arizona i USA. Hun er oldebarn af husmand Eskild Pedersen, der i sommeren 1884 gjorde et interessant oldtidsfund, som bestod af 13 guldrakteater, en mundingsring til en sværdskede samt en perle. Gæsterne fik en rundvisning i Darum omfattende kirken, Eskilds hjem, den gamle skole og det omtrentlige findested for brakteaterne i Klintmosen. Arlene, der er ivrig slægtsforsker, har senere sendt fotos og artikler vedr. Eskild Petersen og hans familie.

Arbejdet med bogen om Darums historie 1925-2010 er nu så langt fremme, at udvalget bag bogen satser på udgivelse ultimo 2012.

Formand Olav Boesen, kasserer Birgit Thomsen og arkivleder Elisabeth Rasmussen studerer regnskabet.

Endrup/Vester Nykirke Sognearkiv

Vibækvej 2, Endrup, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 16.00-17.00. Lukket i juli

Leder: Otto Christoffersen, Ommevej 2, 6740 Bramming

Tlf.: 75 19 12 59

Arkivets postadresse: Niels Erik Junk, Gummesmarkvej 8, Vong, 6740 Bramming

Det er fortsat registreringen i Arkibas, der lægger mest beslag på vores tid i arkivet. Flere af arkivets medarbejdere har i årets løb været på diverse kurser, bl.a. SLAs digitaliserings-seminar i Vejle og til et møde i Kibæk om Arkibas.

Vi har fået en henvendelse vedrørende landsbyplanen, og der er blevet skannet 15 billeder om Endrup. Vi har i 2011 haft henvendelser af forskellige art, som vi med større eller mindre held har kunnet hjælpe med. Arkivet har desuden modtaget forskellige afleveringer i årets løb, som er blevet behandlet.

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47, 6700 Esbjerg

Tlf.: 76 16 39 00. **Fax:** 76 16 39 10

Åbningstid: Mandag-onsdag kl. 10.00-16.00, torsdag kl.

10.00-17.00 og fredag kl. 10.00-13.30

Leder: Jørgen Dieckmann Rasmussen

E-mail: byhistoriskarkiv@esbjergkommune.dk

Hjemmeside: www.eba.esbjergkommune.dk

At sommeren 2011 regnede væk, ved alle, som holdt ferie her i landet. Hver morgen lød det i vejrudsigten, at det ville regne. I bedste fald kun som byger, men som man typisk husker ned, stod det ned i tove det meste af tiden.

Selv om arkivarbejde som udgangspunkt er en indendørs foretæelse, har Esbjerg Byhistoriske Arkiv mange udendørs aktiviteter. Det gælder ikke mindst formidlingen af byens historie. Mange skoler, foreninger og virksomheder hyrer arkivet til byvandring, og i sommeren 2011 bad alle for godt vejr den dag, de skulle vandre. Det samme gjorde vi for de byvandring, vi igennem de senere år har arrangeret sammen med Esbjerg Turistkontor. Det hjalp

dog ikke altid, og i to tilfælde måtte byvandringen aflyses – det regnede simpelthen så meget, at man ville blive våd selv med regntøj på. Når vejret ellers artede sig, var der pænt fremmøde, og ikke mindst byvandringen om besættelsestidens Esbjerg blev et hit.

Der er stadig interesse for at aflevere arkivalier til Esbjerg Byhistoriske Arkiv, og i 2011 blev det til 140 indleveringer, små og store mellem hinanden. Det er umuligt at nævne dem alle, men nævnes kan f.eks. det sidste materiale fra Snedker Tømrernes Fagforbund, Pensionistforeningen af 1939, Dansk Metals Autoklub, Esbjerg Gartnerkreds, Forum for Miljøundervisning, byggejournal fra muremesterfirmaet Frederik Skærbæk, SID Fiskernes Fagforening, Brugsen Grønnegade, Single Rock Café, Militærnægtergruppen i Esbjerg, Rolfsgadegruppen (Esbjergs BZer-gruppe), fotos fra havneudvidelsen i 1923 taget af en københavnsk tømrermester, der var tilknyttet projektet, Havekredsen for Esbjerg og Omegn, Radio Victor og LOF, pressefotograf Hans Chr. Gabelgaards meget store arkiv (ca. 550.000 optagelser) for nu at nævne nogle af de større afleveringer. Desuden er der kommet en masse mindre afleveringer (altså mindre i omfang, men ikke i betydning), som er med til at berige vore samlinger og dermed Esbjergs historie. Vi er glade for hvert et bidrag.

Registreringen af de indleverede materialer foretages af Privatarkivsektionen, hvor der blev registreret 244 arkivfonds (fra A3508-3852). Af større, registreringer kan nævnes Esbjerg Jernbanefunktionærers Byggeforening, arkitekt Elmo Thomsen, Forum for Miljøundervisning, De Gamle Dreng, Esbjerg Idrætspark og Træ-Industri-Byg. Desværre indeholder Arkibas4 ikke et statistik-modul, så når man som vi bl.a. udfylder ledige numre i forbindelse med registreringen, er det svært helt præcist at opgøre aktiviteten. På billedsiden er der nyregistreret 528 billedregistreringer, men en lang række tidligere registreringer er blevet godkendt og billederne publiceret i Arkibas4, en ny mulighed i formidlingen af arkivets samlinger. Derudover er en del billedaftener registreret og lagt i Arkibas ligesom hele udvalget af fotos fra pressefotograf Knud Rasmussens billeder fra 1960. Mange af disse billeder var dog registreret tidligere, men har fået foto tilføjet registreringen.

Desuden har samtlige gamle billedregistreringer i Arkibas med skanningsnummer fået tilføjet billede.

Vi har fået skannet 1.314 billeder, så der ved årets udgang fandtes 20.642 billeder i Fotoweb, det digitale filstyringsprogram der anvendes i Esbjerg Kommune. Arbejdsgangene for billedregistreringen er blevet ændret efter indførelsen af Arkibas4. Ændringerne har gjort det nemmere at registrere billeder, da sektionen nu selv kan lægge billederne ind i Fotoweb. Billederne bliver registreret, mens de er aktuelle, eller der aktuelt arbejdes med dem. F.eks. er billederne fra årets kalender og udstilling allerede lagt ind. Tidligere har vi skulle vente på, at de blev lagt ind. Selv om der således har været fremdrift med hensyn til registrering af billeder, mangler der stadig registrering af enkelte billedaftener. Af M-sager er der nyoprettet 36, af udklipsmapper er der nyoprettet 1.463 foruden der er tilakteret på en masse allerede eksisterende mapper. Ud over det løbende registreringsarbejde er alle A-M-U-registreringer i Arkibas gennemgået og tilrettet med henblik på offentliggørelse i mini-Arkibas, som Esbjerg Byhistoriske Arkiv forventer at tage i brug i 2012.

Foruden en masse registreringer har Privatarkivsektionen også produceret en udstilling. Det var »Fra alle os til jer 2011«, som åbnede i forbindelse med arkivets såkaldte »nytårskur« og viste udpluk fra årets indleveringer.

Det kommunale arkivområde fylder godt i virksomhedsbilledet. Det dækker to områder: Mellemarkivet som arbejder med arkivalier fra de myndigheder, der blev sammenlagt ved strukturreformen i 2007, og e-arkivet som har den kommunale, digitale dataproduktion som ansvarsområde. Mellemarkivet havde to fokusområder i 2011: Ekspedition i kommunale arkivalier samt inddragelse af nye kommunale arkiver i mellemarkivet.

I løbet af året håndterede mellemarkivet i alt ca. 1.400 rekvisitioner på kommunale sager og sagsakter, som blev skannet og leveret digitalt til ansatte rundt om i kommunen. Der er tale om et fald på ca. 700 ekspeditioner i forhold til 2010. Faldet er forklarligt og naturligt i lyset af, at det nu er fem år siden, strukturreformen fandt sted, og med Esbjerg Kommune som digitaliseret kommune fra 2007 vil efterspørgslen på papirsager fra de tidligere myn-

I protest mod planerne om nedrivning af ejendomme til fordel for Centralsygehusets parkeringsplads besatte en gruppe unge mennesker nogle af de nedrivningstruede huse i november 1972. Husene var Rolfsgade 26, 36 og 38 og gav navn til BZerne, der kaldte sig »Rolfsgadegruppen«. Her hilses en besøgende betjent velkommen med en spand vand. (B 50952/Skan: 71857-070)

digheder falde med tiden. Alligevel oplever vi områder med konstant stor efterspørgsel. Det gælder ikke mindst arbejdsmarkedsrelaterede sager som revalideringssager, kontanthjælpssager, beskæftigelsessager og lægemapper. Endvidere blev der i løbet af året ekspederet mange børne- og unge sager samt anbringelsessager. Endelig bestod

en stor del af ekspeditionerne af pensionssager, personalsager, miljøsager samt øvrige sager fra Teknik & Miljøområdet.

I perioden 2007-2010 var mellemarkivets fokus rettet mod at indsamle papirkiverne fra forvaltningerne på rådhusene. I 2011 blev det store arbejde med at indsamle

papirarkiverne fra kommunens mange institutioner og de centrale enheder påbegyndt. I samarbejde med sekretariatet i Sundhed & Omsorg blev der udarbejdet en plan for aflevering af alle ældrecentrenes arkiver til mellemarkivet – i alt 20 ældrecentre. Ved årets udgang havde mellemarkivet modtaget arkiver fra følgende ældrecentre: Højvang, Gjesing Midtby, Strandgården, Lyngvej, Bytoften, Margrethegården og Karstensminde. De øvrige ældrecentres arkiver afleveres i løbet af første halvår 2012. Herudover blev der i samarbejde med sekretariatet i Borger & Arbejdsmarked igangsat en proces med aflevering af de sociale institutioners arkiver til mellemarkivet. Denne proces blev indledt med modtagelse af Patriciahusets arkiv, og ved årets udgang fulgte arkiver fra flere mindre institutioner. De øvrige arkiver fra institutionerne under Borger & Arbejdsmarked modtages i løbet af første halvår 2012, herunder arkiverne fra bl.a. Ribelund og Vestkysthusene. Endelig blev der ved årets udgang også udarbejdet en plan for aflevering af arkiverne fra alle kommunens daginstitutioner. I tillæg til de mange institutionsarkiver modtog mellemarkivet i løbet af året også miljøsager, klientsager fra det gamle Ribe Amt samt første del af en stor aflevering fra Forsyningen.

Ud over opgaverne med ekspedition i og indsamling af arkiver havde mellemarkivet i løbet af året også til opgave at bevarings- og kassationsvurdere, ordne samt registrere store mængder arkivalier. I Esbjerg Kommunes historiske arkiv blev der således ordnet og registreret en stor aflevering ejendomsskattesager samt ordnet et stort antal hyldemeter byggesager fra gl. Esbjerg, Ribe og Bramming kommuner. Herudover blev også en del af de indkomne institutionsarkiver ordnet og registreret.

Det andet ben i den kommunale arkivvirksomhed er e-arkivet, som i 2011 har haft hovedfokus på de indkomne arkiveringsversioner. I alt er 75 arkiveringsversioner tilgået e-arkivet i 2011 med KMD som den største enkeltstående leverandør. De 75 arkiveringsversioner udgør en stigning på 25 % i forhold til 2010, hvor i alt 60 arkiveringsversioner blev afleveret og godkendt. Opgaverne i forbindelse hermed har primært bestået i opsplnitning og test af arkiveringsversioner samt leverandørkontakt. De afleverede data spreder sig over hele det kommunale forvaltningsom-

råde, men særligt økonomisystemer som Prisme og KMD-Økonomi har domineret i antal.

Året 2011 bød også på lovgivningsmæssige forandringer, idet den 31. december 2011 var den sidste dag, arkiveringsversioner kunne afleveres efter bekendtgørelse nr. 342. Denne blev erstattet af bekendtgørelse nr. 1007, hvilket også betød, at der i sidste del af 2011 blev anvendt ressourcer på at forberede den nye og anderledes struktur for de data, der skal afleveres.

I forbindelse med behandlingen af aktindsigtsanmodninger anvendes søgeværktøjet SIGA (Søgning, Import & Generering af Arkiveringsversioner) til at finde sager og dokumenter i e-arkivet. Da der i 2011 har kunnet iagttages en stigning i antallet af aktindsigtsanmodninger, sammenholdt med fornævnte ændring af lovgrundlaget for arkiveringsversioner, er arbejdet med en ny og forbedret version af SIGA påbegyndt i 2011. Det forgår i samarbejde med Aalborg Stadsarkiv og forventes færdiggjort i perioden 2012-2013 til stor gavn for og lettelse i det fremtidige arbejde.

Et andet tiltag, der tog sin begyndelse i 2011, var projektet vedrørende den fremtidige behandling og modtagelse af de privat skabte digitale arkivalier fra såvel virksomheder, foreninger som privatpersoner. Her har der hidtil manglet et tilbud om digital bevaring, hvilket på sigt vil betyde tab af/mangel på disse privat skabte arkivalier. Derfor blev der i samarbejde med andre arkiver i 2011 iværksat et arbejde, der skal lede hen til en vejledning og forhåbentlig også løsning på problemet.

Slutteligt skal det nævnes, at der i 2011, ligesom i 2010, har været stor aktivitet i forbindelse med publiceringen af databaser på arkivets hjemmeside, hvor e-arkivet særligt har deltaget i forbindelse med den programmering, der skaber en farbar digital vej fra databaserne til hjemmesiden.

Siden april 2006 har der ved Esbjerg Byhistoriske Arkiv været tilknyttet frivillige, som fortrinsvis har opgaver i forbindelse med indtastning af data, som skal offentliggøres via arkivets hjemmeside. Den 31. december 2011 var der tilknyttet 27 frivillige. Heraf arbejder 20 med indtastning af oplysninger til forskellige databaser. De øvrige syv fri-

villige har meget varierede opgaver som udarbejdelse af nyhedsbreve, sortering af udklip og billedbeskrivelser. De frivillige arbejder hver uge i et individuelt omfang, varierende fra tre til 12 timer. Syv frivillige har været med siden begyndelsen i 2006.

Status for indtastningen i 2011 er således:

- Borgerdatabasen fra skattemandtalslisterne: En del af 1923 listen er indtastet. Folkeregisterlisten for 1924 er påbegyndt indtastet. I alt indtastet oplysninger om godt 5.000 personer.
- Trykte skattebøger, Esbjerg: I 2011 er der indtastet oplysninger fra skattebøgerne for 1928 og 1939, samlet ca. 16.000 personer.
- Trykte skattebøger, Jerne: Der er indtastes oplysninger fra skattebøger 1931, 1934, 1935, 1939 og 1942, i alt ca. 10.000 personer.
- Sager fra Esbjerg Byråds forhandlingsprotokoller for perioden 1.9.1908-1.7.1910, i alt knap 1.500 sager.
- Fotograf Peter Nissens negativer. Knap 10.000 optagelser fra tidsrummet 1952-1963 er registreret på grundlag af negativprotokollerne i løbet af 2011.
- Guldager Sogneråds forhandlingsprotokoller. Fra 1948-1952 er der indtastet ca. 2.800 sager.
- Jerne Sogneråds forhandlingsprotokoller. Indtastet fra 13.1.1941-1.4.1942, 1.000 sager.
- Sydvestjyske Fiskekuttere. Oplysninger om kuttere fra Esbjerg, Fanø, Ribe og Varde fra Aarvog for den danske Fiskerflaade er indtastet for perioden 1956-1980. I alt ca. 12.000 kuttere.
- Strandinger. Indtastet oplysninger om 375 redningsaktioner i 2011.

I løbet af 2011 er en række databaser blevet offentliggjort på arkivets hjemmeside. Nypubliceret i 2011 er beværterfortegnelse 1936-1966 (afsluttet med 388 navne), beværterbevillinger 1913-1969 (afsluttet med 263 navne), Vores Kvarter (byggesagsoplysninger – afsluttet), Guldager Sogneråds forhandlingsprotokol (som der fortsat indtastes i), Bryndum Sogneråds forhandlingsprotokol 1943-1969 (komplet), Vester Nebel Sogneråds forhandlingsprotokoller 1943-1969 (komplet), Jerne Sogneråds forhandlingspro-

tokoller (som der fortsat indtastes i) og Strandinger (der indtastes fortsat). Endvidere er der indtastet 3.000 navne på lærere i Esbjerg-området, og denne database blev også publiceret i 2011. Et nypubliceret database var også en oversigt over fraflyttede esbjergensere (2.000 navne indeholder databasen, som der stadig indtastes i).

Andre, tidligere publicerede databaser opdateres løbende. Det gælder trykte skattebøger fra Esbjerg og Jerne kommuner, Esbjerg Byråds forhandlingsprotokoller, fotograf Peter Nissens negativprotokoller, Esbjerg-kuttere fra Fiskeriårbogen, ligesom der løbende lægges nye år til borgerdatabasen, hvor der blev publiceret 5.000 navne fra 1924-databasen i 2011.

Databaserne for Bryndum/Vester Nebel Sogneråds forhandlingsprotokoller er færdigindtastede, og det samme gælder søulykkerne. Flere databaser er undervejs, men mere om det i næste årsberetning.

De frivilliges arbejde består som nævnt ikke kun i indtastning. Der soignereres også arkivalier, der klargøres arkivalier til videre registrering i Arkibas, der identificeres Knud Rasmussen-negativer ved sammenligning med avisen, og så er der i 2011 udsendt 12 nyhedsbreve om nye databaser/opdatering af databaser på arkivets hjemmeside.

Digitaliseringen af arkivets samlinger betyder et faldende besøgstal på læsesalen. På årsbasis skønnes besøgstallet på læsesalen at være ca. 1.000 personer. Til gengæld er antallet af besøgende på hjemmesiden kraftigt voksende. I 2011 var det 49.038 besøgende mod 36.496 i 2010 – med den usikkerhed, statistikmodulet i web-systemet indebærer. Mest populært er menupunktet Esbjergs Historie med 10.005 besøgende, hvoraf 6.106 har besøgt de borgerrelaterede databaser og 3.396 besøgte siderne med Esbjerg Billeder.

Digitaliseringen afføder dog ofte også yderligere spørgsmål, så mange henvendelser foregår pr. e-mail eller telefon. I alt har der været 339 større forespørgsler i 2011 – 208 af disse handlede alene om bopælsattester i forbindelse med pensionssager, og 19 personer havde behov for en genudstedelse af deres eksamensbevis.

Formidling er dog ikke blot enkelthenvendelser men også foredrag, byvandring m.m. I alt 59 sådanne arran-

gementer blev det til i 2011 med næsten 1.800 deltagere. Dertil kommer deltagerne i den fuldtegnede kursusrække »Kend din kommune« samt den lige så fuldtegnede fortællerække Barn af Esbjerg/Mit Esbjerg. Også antallet af deltagere i arkivets kurser har været pænt, så rigtig mange mennesker passerer gennem arkivets lokaler i løbet af et år, selv om det ikke ser sådan ud ifølge gæstebogen. Og så har vi alle de digitale brugere, som vi sjældent kender og sjældnere hører fra. Og dog: Adskillige har ikke kunnet undlade at indsende positive kommentarer, da vi præsenterede arkivets første digitale julekalender.

Af andre formidlingsaktiviteter var der en kulturhistorisk hverdagstur til Amrum den 1. september og en tilsvarende tur til Sprogø den 6. oktober. Den første foregik i strålende solskin, den anden i overskyet vejr og silende regn. Nedbøren ville ikke slippe Danmark i 2011.

Alt det var dog glemt, da vi nærmede os årsskiftet. Dels var der travlt med at færdiggøre udgivelsen af Aja Høy-Nielsens seneste bog om Tuberkulose som folkesygdom (den nåede lige at blive færdig inden jul), dels var der en masse forberedelse af den forestående nytårskur, der fandt sted den 29. december. Igen dukkede flere hundrede gæster op til champagne og kranskage. Desuden fik de en lille orientering om det forgangne år, og hvad der ventede. En af nyhederne var en ændret åbningstid på læsesalen, som fremover følger Rådhusets åbningstid torsdag og fredag. Det vil sige lukning kl. 17 om torsdagen og kl. 13.30 fredagen.

Esbjerg Idrætsarkiv

Gl. Vardevej 62, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 45 60 57

Åbningstid: Onsdag kl. 9.00-12.00 samt efter aftale

Leder: Erik Smedegård, Hobrovej 11, 6700 Esbjerg

Tlf.: 75 12 98 56

E-mail: esbjergidraetsarkiv@esenet.dk

Arkivet har i det forløbne år haft den sorg at miste to medlemmer. Medstifter af Idrætsarkivet, Rejmer Hansen, døde den 2. april. Han var en meget afholdt og værdsat medarbejder med meget stor viden om næsten alle idrætsgrene

Fra Gymnastikforeningen Hermods besøg i Idrætsarkivet.

og ikke mindst alle gamle idrætsudøvere. Kort tid efter fik vi den sørgelige meddelelse, at arkivets sekretær Erik Nielsen var død den 19. april. Han var ligeledes en yderst afholdt og værdsat medarbejder med stor viden om mange idrætsgrene. Specielt gymnastikken havde hans store interesse, idet han havde dyrket idrætsgymnastik på højt plan og deltaget i foreningslivet i bl.a. Gymnastikforeningen Hermod og Dansk Gymnastik Forbund.

Erik Nielsens hverv som sekretær for Idrætsarkivet er overtaget af Dorte Carlsen, og det er et stort ønske for arkivet at få yderligere en eller to personer tilknyttet arkivet, gerne én med kendskab til EDB af hensyn til den elektroniske registrering.

I anledning af Ahlmann Nielsens 95 års fødselsdag havde vi besøg af formanden for Esbjerg Atletik og Motion, Jimmy Fruergaard, med en hilsen til Ahlmann fra forenin-

gen. Det blev i den forbindelse aftalt med Jimmy Fruergaard, at atletikforeningens scrapbøger, som pt. ligger i klubhuset, flyttes til Esbjerg Idrætsarkiv til opbevaring.

Arkivet har i årets løb haft besøg af en del enkeltpersoner, der på en eller anden måde har relationer til idrætten i Esbjerg, og som har udtrykt glæde over at se arkivets billeder fra »dengang«. Vi har desuden haft besøg af forskellige grupper, som var interesseret i at se arkivet, bl.a. en aften med 12 ledere fra Gymnastikforeningen Hermod. De fik fortalt om gamle dage i Hermod og ikke mindst om foreningens oprettelse i 1905. Deltagerne fik også en orientering om arkivets historie og virke og en rundvisning i hele arkivet. I sommerferien har arkivet haft besøg af syv-otte personer fra Club 31, som takkede for et par spændende timer med mange historier og billeder.

Det er nok især vores store samling af gamle billeder fra idrætsbegivenheder og af idrætsfolk, der har størst interesse. Mange af de besøgende genkender personer, som de havde glemt alt om. Alle får en grundig orientering om arkivets virke med at bevare arkivalier og billeder.

Arkivet har i årets løb modtaget en mængde materiale såsom scrapbøger, billeder, arkivalier af forskelligt art, foreningsblade og enkelte genstande, bl.a. to pokaler fra Jens Hvistendahl fra KFUM, to bøger med hæfter af »Sports Orientering« fra 1961-1964, en protokol vedrørende Esbjerg Idrætspark for 1948-1957 og en scrapbog om atletikudøver Edvard Knudsen fra 1942-1945. Vi har modtaget endnu en gammel fane, som har tilhørt KVIK Håndbold. Fanen modtages på den betingelse, at arkivet opbevarer dem, men ikke har nogen forpligtelse til at vedligeholde dem, da det vil være for dyrt for arkivet. Til at beskytte den store fane fra Esbjerg Atlet Klub, som er ophængt i arkivets mødelokale, og som præger arkivets brochure, er lavet en ramme med specialglas.

Vi har fra EfBs administration fået henvendelse vedrørende en forespørgsel fra Zviad Sapanadze i Tbilisi om data for en venskabskamp i 1963 mellem Dinamo Tbilisi og EfB. Oplysningerne blev fundet i en scrapbog og sendt til ham via EfB. Vi har også hjulpet enkelte personer med oplysninger om »gamle« idrætsfolk, f.eks. billeder og avisartikler. I de fleste tilfælde har vi kunnet hjælpe tilfredsstillende, og

ellers har vi trukket vi på andre eksperter. Næsten alle har fået positiv svar på deres henvendelse.

Projektet med Esbjerg Idrætsleksikon fortsættes. Et nyt projekt er at registrere atletikpriser, som Ahlmann Nielsen har erhvervet. Medaljerne er ophængt i træskabe med numre på hver enkelt. Medaljerne registreres i nummerorden i et hæfte, hvor man kan læse om de præstationer, der ligger bag.

Uden for arkivet har vi deltaget i et møde med lokalarkiver i Esbjerg, et formands-/kasserermøde i Esbjerg Byhistoriske Arkiv, EIR repræsentantskabsmøde samt Esbjerg Kommunes Idrætsfest på Tobakken.

Der blev desværre konstateret fugtskader i vægge i vores arbejdslokaler, så de er ikke helt så pæne i øjeblikket. I forbindelse med fugtskaderne er der flyttet om i lokalerne, og vi har fået et ekstra lagerrum, så vi nu har mere plads.

Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Farup Skole, Farup Kirkevej 2, 6760 Ribe. Tlf.: 75 41 03 73

Åbningstid: Torsdage i ulige uger fra kl. 16.00-18.00

Leder: Mette Lind, Farup Kirkevej 29 A, 6760 Ribe

Tlf.: 45 80 82 56

Arkivets postadresse: Farup Kirkevej 29 A, 6760 Ribe

E-mail: farupsognslokalarkiv@gmail.com

Vi begyndte det nye år med at invitere flere borgere til gennemsyn af vore mange billeder for at få hjælp til at identificere bare nogle af de mennesker og steder, der var fotograferet. Det lykkedes for en stor dels vedkommende og var også meget hyggeligt.

Vi deltog i SLAs årsmøde og i RAL generalforsamling i Nordby på Fanø. Det blev en mindeværdig aften, også på grund af egnsretten Sakkuk. Arkivet holdt åbent hus den 7. april, hvor der mødte indtil flere interesserede op. Vi havde etableret et dias-show med Olav Okholms gamle billeder fra digebyggeriet i 1912. Det var meget fint lavet og afstedkom behørig ros.

Diverse forespørgsler er blevet besvaret, og ellers er tiden så rigeligt gået med at registrere og indskanne billeder. For at bidrage med penge til vores Landsbyfælled blev

der indkaldt til at hive bast af vinflasker på flaskecentrallen. Det var hårdt arbejde en hel dag, men det gav penge i kassen. Arkivet deltog også i nedrivningen af indmaden i bowlingcentret i Ribe – nogle som arbejdsmand, andre som madlavere og -bringere, og vi blev hilst med stor jubel. Ragna Weidinger og hendes mand ydede en stor indsats disse dage.

I efteråret kom TV3 på besøg, da der gik rygter om spøgelse i Farup. TV-stationen medbragte en clairvoyant, som fandt stedet, og da Villy Lønne som den længstboende af medlemmerne i lokalarkivet kender mest til tidligere beboere i Farup, blev han interviewet. Det var morsomt at overvære.

Grimstrup Sognearkiv

Grimstrup Skole, Skovbrynet 2, 6818 Årre

Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 15.00-17.00 samt efter aftale

Leder: Hjordis Larsen, Egelundvej 22, Grimstrup 6818

Årre. **Tlf.:** 75 19 12 87

Arkivets postadresse: Egelundvej 22, Grimstrup, 6818 Årre

E-mail: grimstrupsognekirke@yahoo.dk

Den første aktivitet i det forgangne år var arkivets vintermøde, der havde et pænt fremmøde. Forfatteren Jan Svendsen holdt et foredrag med titlen »Mystik, mennesker og maskiner i mosen«. Fra mere end tusind år siden og frem til 1950erne var moserne livsvigtige for mange. I moserne gravede man tørv, der tjente som brændsel for en stor del af befolkningen. De gode fortælleeftermiddage i Konfirmandstuen, som begyndte i 2008, fortsatte med tidligere købmand Abildgaard fra Hjortkær, som bl.a. fortalte om sin tid som telegrafist. Tage Kristensen fortalte »Korsvejens Historie« krydret med små sjove hændelser.

Vi har lånt konfirmandbilleder, så vi har de nyeste billeder på arkivet, og har til gengæld lånt diverse udklip til Rousthøje Kirkes jubilæumsskrift, som vi stadig har nogle stykker af på arkivet til udlevering.

Vi har fået mange spændende indleveringer i år. Jens Schultz, tidligere Hjortkær, har sendt os sine erindringer, og fra en borger i Rousthøje har vi fået Christine og Chre-

sten Bakkensen Christensens slægtshistorie. Arkivet har selv investeret i bogen »Ryttergraven fra Grimstrup« skrevet af Ingrid Stoumann. Jacob Bruun har renskrevet og ajourført »Rousthøjes historie« af Laurids Søgaard. Derudover har arkivet modtaget skoleblade fra Næsbjerg Skole med artikler fra vores område, og tidligere dyrlæge i Grimstrup, Knud E. Nielsen, har afleveret sin livshistorie »Glimt fra et liv som dyrlæge«. Fra arkivet i Fåborg har vi fået diverse papirer vedrørende Karla og Tolvtevar Sørensen, Hjortkær, samt en medlemsbog for Hjortkær Gymnastikforening 1958-1962. En person, hvis bedsteforældre boede på Mølhøjgaard i Grimstrup, har afleveret sin fortælling om »Slægterne på Mølhøjgaard«.

Søren Højberg har foræret os sine erindringer, som han kalder »Østergaard«. Vi har også modtaget en kassebog med tilhørende bilag fra Hjortkær Forsamlingshus, to gamle konfirmationsbilleder og papirer vedrørende Anna og Niels A. Andersen. Han var lærer i Hjortkær 1912-1917. Ejvind Olsen i Roust har afleveret driftsregnskab for Roust Andelsmejeri 1966. Vi har fået et luftfoto af ejendommen Grimstrup Hovedvej 24 fra dengang, der var en brovægt på ejendommen til at veje brunkul fra mosen. Til sidst skal nævnes Niels Brandrup, Frederiksberg, som tog turen til Hjortkær for at finde huset, hvor hans slægtninge havde boet, og måtte konstatere, at der kun var en smule af soklen tilbage. Henry Schultz var så venlig at hjælpe ham med at finde stedet, og vi har en hilsen til ham fra Niels Brandrup. Han har sendt Dahlmann-slægtens historie til os.

Vi håber, der måske er nogen, som får lyst til at komme og se, hvad vi har på arkivet. Hvis I går forgæves, og vi ikke kan hjælpe jer med det, I søger, skyldes det, at materiale om emnet ikke er afleveret til arkivet – så husk vores opfordring om at komme med tingene i stedet for at kassere dem.

Guldager Sognearkiv

Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 18.30-21.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Christian Jakobsen, Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V

Tlf.: 75 11 60 24

Så er der igen gået et år i Guldager Sognearkiv. 2011 adskiller sig ikke væsentligt fra de foregående år. Der er stadig nok at se til med registreringen i Arkibas4 og gennemgangen af vore materialer.

I forbindelse med lukningen af Guldager Skole i 2011 modtog vi mange billeder, dias og videobånd, som nu ligger og venter på at blive registreret og få sat navne på. Fra Guldager Forsamlingshus har vi modtaget en større indlevering, og fra private har vi modtaget forskellige mindre indleveringer.

Guldager Sognearkiv var sædvanen tro repræsenteret ved byfesten i 2011. Vi havde valgt at lave en fotoudstilling om de forandringer, der er sket såvel inde i kirken som ude på kirkegården igennem de sidste 100 år. Vi kaldte udstillingen »Også i kirken sker der forandringer«, og den byggede først og fremmest på nogle historiske sognekort, fotoserier af kirken såvel udefra som indvendigt, fotos af sognets skoler og portrætter af sognets præster og lærere. Disse sognekort hang rundt om i mange hjem, og nogle af dem har vi modtaget i arkivet. Ligesom tidligere år har vi haft indlæg i det lokale blad »Nordvestnyt«, og arkivets medarbejdere har deltaget i nogle kurser.

Desværre er besøgstallet vigende, men henvendelserne til arkivet stigende, og vi har kunnet være behjælpelige med oplysninger og materialer i flere tilfælde. Fra Guldager Sognearkiv vil vi gerne sige tak for de materialer, som vi har modtaget i årets løb. De er alle med til at bevare områdets historie, og vort ønske for 2012 er, at rigtig mange vil tænke på os, inden de smider gamle papirer ud.

Gørding Sognearkiv

Plejehjemmet Østergården, Nørremarken 23, 6690 Gørding

Åbningstid: 1. og 3. mandag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen Lukket i juli måned

Leder: Jefrey Andersen, Østparken 30, 6690 Gørding.

Tlf. 75 17 88 75

Arkivets postadresse: Nora Olesen, Birkevænget 9, 6690 Gørding

E-mail: goerdingarkiv@mail.dk

Arkivet har i 2011 modtaget 13 afleveringer. Vi har haft 91 besøgende og 20 skriftlige henvendelser, foruden henvendelser pr. telefon.

Der er nu installeret elevator på plejecentret, hvilket giver adgang til arkivet også for gangbesværede og kørestolsbrugere. Vi har haft besøg fra Dagcentret, og det var tydeligt, at mange nød at se billeder fra byen og nogle fra egen bedrift. Til vores lokalhistoriske aften havde vi besøg af Flemming Eriksen, der fortalte om sin opvækst i Varho og om sin skolegang og uddannelse. Flemming har i over 30 år arbejdet for Danida med forskellige udviklingsprojekter på Samoa og i Bangladesh. Han har desuden i en periode været lærer på Malling Landbrugsskole, men er nu pensioneret og bor med sin familie i Gørding.

Arkivet har også i år leveret artikler til Lokalhistorisk Forenings årbog. Gørding Skole havde 100 år jubilæum, og vi hjalp med oplysninger og billeder til et jubilæumsskrift, og til selve jubilæumsdagen lavede vi en udstilling med en gammel skolepult og forskellige billeder og beskrivelser. Det var en meget velbesøgt dag, der sluttede med fest i Idrætscentret for 800 mennesker om aftenen.

Vi forsøgte os med åbent hus på Arkivernes Dag, der resulterede i et pænt antal besøgende, der viste stor interesse for vore avisudklip, som vi har tilbage fra 1918. Vi har også haft besøg af forskellige skoleklasser og af en grundejerforening. Arkivets medarbejdere har også deltaget i forskellige kurser, og ved RALs kursus om formidling i arkiverne fortalte Nora Olesen om arkivets kirkegårdsvandring.

Historisk Samling fra Besættelsestiden 1940-45

Niels Bohrs Vej 9, 6700 Esbjerg. **Tlf.:** 65 50 42 50

Åbningstid: Mandag kl. 10.00-14.00, tirsdag kl. 10.00-18.00 og onsdag kl. 10.00-14.00

Leder: Henrik Lundtofte

E-mail: hsb@hsb.dk

Hjemmeside: www.hsb.dk

Historisk Samling fra Besættelsestiden (HSB) fejrede i december 25 års jubilæum som offentlig tilgængelig arkivinstitution. Det blev markeret med både festforelæsning, ud-

stilling og ikke mindst med åbningen af www.illegalpresse.dk. Websitet indeholder den mest omfattende digitalisering af besættelsestidens undergrundspresse, der findes, og er indfrielsen af en længe næret ambition fra HSBs side om at tilgængeliggøre illegalt materiale på internettet.

Godt 100 gæster fra nær og fjern deltog i HSBs jubilæumsarrangement den 5. december. Bestyrelsesformand Preben Schmidt indledte aftenen med nogle betragtninger over HSBs baggrund og virksomhed de sidste 25 år, men berørte også Samlingens fremtid i et foranderligt kulturinstitutionelt landskab. Derefter præsenterede arkivleder Henrik Lundtofte www.illegalpresse.dk. Som traditionen vel nærmest tilsiger ved den slags anledninger, var IT-netværket ikke ubetinget venligt indstillet, men herefter har webstedet fungeret efter hensigten og har allerede fået omtale og roser fra flere brugere, som har haft stor nytte af digitaliseringerne. Aftenen fortsatte med festforelæsning ved arkivar, ph.d. Peter Birkelund, Rigsarkivet. Under titlen »Modstandsbevægelsen – hvad ved vi nu?« gav han en tankevækkende oversigt over vores nuværende viden om modstanden. Med HSBs rødder i netop modstandskampen var det et oplagt tema for en festforelæsning. I pausen i forelæsningen var det muligt at se nærmere på en ofte overset facet af det illegale arbejde med udstillingen »Ord kan være farlige som Maskinpistoler«, der fortæller om undergrunds-lyrikere som Halfdan Rasmussen, Martin A. Hansen og Mogens Friis. Udstillingen var skabt af HSBs frivillige.

Det meste af efteråret fokuserede HSBs medarbejdere på tilrettelæggelse og udarbejdelse af www.illegalpresse.dk i frugtbart samarbejde med IT-virksomheden NWIT. Websitet tilgængeliggør en stor mængde digitaliserede illegale publikationer – det er ikke mindst ubeskårede udgaver af Frit Danmark og De Frie Danske. Der er søgbare og komplette person- og stedindeks til disse to centrale illegale blade. Med de ældste folkeskoleelever og gymnasieelever i kikkerten åbner www.illegalpresse.dk samtidig for spændende indgange til undergrundspresen ved at præsentere en række væsentlige temaer. Det er f.eks. de illegale blades omtale af tyskerpiger eller angrebene på samarbejdspolitikken, ligesom der er særlig fokus på

f.eks. augustoprøret og jødeaktionen 1943 fra folkeskolens historiekanon. Eleverne og deres lærere introduceres til disse temaer i korte leksikonartikler med links til relevante digitaliserede illegale artikler samt forslag til projektopgaver og arbejdsopgaver, som skal inspirere til videre beskæftigelse med besættelse, modstandsbevægelse, censur og opinionsdannelse. Den historiefaglige udvikling af projektet opnåede støtte midler fra Frihedsmuseets Veners Fond, og i forsommeren kom den glædelige besked, at Undervisningsministeriets Tips- og Lottomidler havde besluttet at støtte digitaliserings- og undervisningsdelen af www.illegalpresse.dk, hvilket muliggjorde, at NWIT fra start til slut kunne stå for udviklingen af skræddersyede tekniske og grafiske løsninger.

Derudover har aktiviteterne på Samlingen været præget af arbejdet på bog- og forskningsprojekter, der efter planen færdiggøres i 2012, mange elektroniske forespørgsler og af registrerings- og indekseringsopgaver. Endelig har HSB bl.a. været besøgt af en række gymnasieklasser.

Cand. mag. Mona Jensen og cand. mag. Palle Andersen ydede begge en stor indsats i forbindelse med udviklingen af www.illegalpresse.dk. Sammen har de i årets løb endvidere arbejdet på deres kortlægning af den illegale presses informationer om tyske krigsforbrydelser i det besatte Europa. Projektet er delfinansieret af Kunstrådets Litteraturudvalg og forventes færdigt i løbet af 2012. Både Mona Jensen og Palle Andersen har samtidig skrevet artikler til HSBs nyhedsbrev samt boganmeldelser. Derudover har Mona Jensen holdt to foredrag og skrevet et bidrag til en antologi om Atlantvolden, der udgives i CMRS-regi i 2012.

Arkivleder Henrik Lundtofte har færdiggjort et bidrag til samme Atlantvoldsantologi sammen med ph.d. Lulu Anne Hansen, SDU. Desuden har han fortsat arbejdet på sit forskningsprojekt om Schalburgkorpsets Efterretnings-tjeneste og HIPO-korpset, der skal udkomme i bogform i 2012. Dette projektarbejde udmøntede sig også i en større artikel i Fund og Forskning 2011. Henrik Lundtofte har samtidig bidraget til den kildeudgivelse om tysk besættelsespolitik i Danmark 1942-1945, som udgives af Det Kongelige Bibliotek i 2012. Der er tale om et ti-bindsværk og et meget ambitiøst og omfattende kildeudgivelsesprojekt til

dansk besættelsestidshistorie, som HSB også har bidraget til med aktstykker. Henrik Lundtofte deltog endvidere i udviklingen af www.illegalpresse.dk, ligesom han har skrevet 15 bog anmeldelser i Politiken og holdt 11 foredrag.

Samlingens frivillige har haft en række forskellige opgaver. Cand. mag. Knud Andreasen har arbejdet på en artikel om de første modstandshandlinger i Varde og har desuden udført registreringsopgaver. Frivillig Niels Lykke-Kjeldsen har fremdeles arbejdet på en komplet registrering og kommentering af HSBs samling af illegale bøger og lavede sammen med Verner Blom en udstilling om illegale lyrikere i efteråret. Denne udstilling bygger på det arbejde, Verner Blom har udført i årets løb med at identificere digte og lyrikere i den illegale presse. Han holdt desuden et foredrag for 7. klasse på Bakkeskolen i Esbjerg, hvor han fortalte om at være barn under besættelsen. Hilda Pedersen, Lise Østergaard Petersen og Leif H. Thomsen har ihærdigt arbejdet med indeksering af illegale blade og modstandsliester samt med avisregistrering og ordning af billedsamlingen, mens Benneth Østergaard Petersen fortsat indskriver og tilretter transskriberingen af Werner Bests kalendernotater 1942-1944 med henblik på at tilgængeliggøre kalenderen i en digital version på www.hsb.dk

Samlingen havde i tre uger en nyuddannet historiker i virksomhedspraktik, der registrerede britiske flyveblade. Samtidig fortsatte Jakob H. Jensen sin virksomhedspraktik, hvor han har indekseret illegale blade. Han afsluttede sin otte måneder lange praktik på HSB i juni og takkes for sin indsats.

Udstillingen »Ord kan være farlige som Maskinpistoler« blev vist ved HSBs jubilæumsarrangement og vil blive integreret i en større udstilling i 2013. Udstillingen lod sig gøre via støtte til materialerne fra hhv. Steff Byg og Lund Skilte, der takkes herfor. HSBs vandrestilling »En mand – et kamera – en krig« om og med tidligere orlogskaptajn Jørgen Strange Lorenzens fotos fra Danmark 1940-1946 har siden sommer kunnet ses på Frøslevlejrens Museum. Desuden kunne man i januar-februar se »Den Højeste Pris«, som Mona Jensen i 2010 var hoveddrivkraften bag på Bramming Egnsmuseum. Endelig rummede HSB i marts

en udstilling om Samizdat-litteratur, de illegale bogudgivelser bag Jerntæppet, der havde temmelig meget tilfælleles med besættelsesårenes illegale bøger. I den anledning havde HSB besøg af Tjekkiets ambassadør i Danmark, Zdenek Lycka, der åbnede udstillingen sammen med en af de tidligere tjekkiye dissidenter. Udstillingen kom i stand via samarbejde med Niels Ole Frederiksen, Esbjerg Højskole, og lektor Thomas Wegener-Friis, SDU.

Foruden www.illegalpresse.dk og de mange muligheder, webstedet tilbyder elever i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne, havde HSB over tre uger i marts måned atter besøg af i alt seks HTX-klasser fra EUC Vest. De modtog i forbindelse med teknologi-historie undervisning i 2. Verdenskrig, Holocaust og udviklingen af atombomben. Derudover tilrettelagde HSB den 3. februar en undervisningsdag for skole- og museumsfolk fra et netværk, som Skoletjenesten ved Esbjerg Kommune var vært for. HSBs website www.hsb.dk havde i årets løb besøg af 16.000, mens internetleksikon www.besaettelse-befrielse.dk med 31.000 havde færre gæster end de forgangne år.

Peter Birkelunds festforelæsning til HSBs jubilæumsarrangement trak mange tilhørere, men også det øvrige forelæsningsprogram har haft god tilslutning med omkring 40 tilhørere gennemsnitligt. Vinterens fire forelæsninger ved Niels Wium Olesen, Mona Jensen, Henrik Lundtofte og Lulu Anne Hansen tog centrale sider af Esbjergs historie under 2. Verdenskrig op. I efteråret var der yderligere nyt fra forskningen med forelæsninger af Michael Kjeldsen, RUC, og Sofie Lene Bak, Dansk-Jødisk Museum.

Nyhedsbrevet udkom i 2011 med to numre i hver ca. 700 stk. med nyt om arkivafleveringer og ikke mindst om aktiviteter og projekter på HSB. Nyhedsbrevet er fremdeles et godt vindue, der ofte bringer henvendelser og afleveringer til Samlingen med sig. Hvor antallet af fysiske arkivgæster har ligget jævnt de seneste par år, viser antallet af henvendelser (primært elektroniske) om arkivmateriale i øvrigt en stigende tendens. www.illegalpresse.dk er blevet udførligt omtalt på Historie-Online, i Jyllands-Posten og i Kristeligt Dagblad, mens HSBs udstillinger har været omtalt i JyskeVestkysten og i Jyllands-Posten.

Arkivregistreringsprogrammet Arkibas4 blev implementeret i begyndelsen af 2011, og anvendes nu til søgning i de registrerede materialer. I årets løb modtog HSB i alt 24 afleveringer, der overvejende bestod af bøger. En af årets mest bemærkelsesværdige afleveringer var dog hverken en bog eller et dokument, men en genstand. Samlingen modtog nemlig en fin Seidel og Naumann-rejseskrivermaskine, mrk. Erika, som blev anvendt i produktionen af det illegale blad Grænsevagten i 1944-1945. Bladet, der fandtes i HSBs samling i forvejen, bragte stof om især sønderjyske og sydslesvigske forhold. Med afleveringen fulgte også en beretning om skrivemaskinen og tilblivelsen af Grænsevagten – en efterhånden ret enestående kombination. Derudover modtog HSB bl.a. en omfattende scrapbog, en dansksindet sydslesvigsk soldats fotos fra Østfronten samt en større samling nationalsocialistisk litteratur, der omfatter ret sjældne ting som et eksemplar af nazisten Ejnar Vaabens Danmarks Historie med forfatterens dedikation i anledning af Schalburgkorpsets sommerkursus 1944, samme Vaabens pjece »Racekampen og Jødespørgsmaalet« fra 1933 eller Jørgen Sehesteds Sandheden om den 9. april fra 1947, der blev trykt i blot 200 eksemplarer. Endelig modtog HSB fra tidligere modstandsmand Jørgen Strange Lorenzen en imponerende samling af britiske flyveblade på tysk og dansk.

Det årlige bestyrelsesmøde fandt sted på HSB den 24. februar. Her godkendte bestyrelsen det reviderede regnskab, og vi vil i den forbindelse gerne takke KPMG og statsautoriseret revisor Kim Junk samt Charlotte Rasmussen for revisionen af HSBs regnskaber. Dernæst godkendte bestyrelsen beretningen for 2010, ligesom den handlingsplan for 2011, som arkivleder Henrik Lundtofte havde udarbejdet, blev drøftet og godkendt. Bestyrelsen takker HSBs samarbejdspartnere: Esbjerg Kommune, Center for Undervisningsmidler, Sydvestjysk Folkeuniversitet, Sydvestjyske Museer, Esbjerg Byhistoriske Arkiv, arkivkonsulent Richard Bøllund, professor Martin Rheinheimer, SDU/CMRS, samt Universitetsbiblioteket og Syddansk Universitet på campus Esbjerg, forskningschef John T. Lauridsen, Det Kongelige Bibliotek, museumsleder Henrik Skov Kristensen, Frøslevlejren, lektor Niels Wium Olesen, Aarhus Universitet og

lektor Mogens Nissen, Syddansk Universitet. Endelig vil bestyrelsen varmt takke Samlingens venner og givere og ikke mindst HSBs frivillige og tilknyttede for deres engagement og interesse.

Hjerting Lokalarkiv

Jon & Dittes Hus, Gl. Guldagervej 12, 6710 Esbjerg V

Tlf.: 29 11 62 30

Åbningstid: 2. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00

Leder: Grete Gregersen, Klipperen 10, 6710 Esbjerg V

Tlf.: 29 65 94 90

E-mail: hjertinglokalarkiv@esenet.dk

Hjemmeside: www.hjertinglokalarkiv.dk

Atter har vi haft et meget spændende på arkivet. Der er sket utroligt mange ting med rigtig mange besøg og flere udstillinger. Vi begyndte året med besøg af Kim Madsen fra Hjerting Kanelaug, som ville oprette en forening, så den gamle Hjerting-kane igen kan komme til at ligge og vugge i Ho Bugt. Vi har derfor samlet en del materiale, både billeder og andet historisk materiale, om dette. Hjerting Kanelaug havde stiftende generalforsamling den 21. marts 2011, og med Kim Madsen som formand har de fået de bedste forhold til at arbejde under på Myrthuegård. Her holder medlemmerne til i en stor lade, hvor en flok aktive mænd er i gang med at bygge Hjerting-kaner.

Vi har haft et meget stort ønske om at få et gammelt sognekort gjort i stand. Vi kørte derfor en tur til Ølgod, hvor vi havde en aftale med papirkonservator Michael Højlund Rasmussen. Han fortalte, hvad der kunne laves med kortet, og hvad det ville koste. Vi gik herefter i gang med at søge fonde, og vi fik penge, så konserveringen af kortet kunne påbegyndes. Torsdag den 12. maj kom den store dag, hvor vi skulle hente vores gamle kort i Ølgod. Kortet over Hjerting Byes Jorder er fra 1892 og tegnet af A. Clausen, som var landinspektør. I venstre side af kortet er alle lodsejeres navne påført. Kortet er tegnet og skrevet med blæk, hvilket gjorde renoveringen vanskelig. Kortet var blevet så flot, så man føler en utrolig ydmyghed for håndens arbejde. En meget stor tak til konservator Michael Højlund Rasmussen og de fonde, der har støttet os rent økonomisk.

Kortet over Hjerting Byes Jorder fra 1892, som har været hos en papirkonservator.

Igen i år havde vi besøg af Børge Agerberg. Han kunne berette, at det nu var 70 år siden, han begyndte at gå i skole, og de tidligere klassekammerater fra dengang skulle mødes på Badehotellet den 1. april for at spise middag sammen. Der var i alt seks elever samlet denne dag.

Vi har fået en stor indlevering fra Hjerting Grandelaug, som indeholder gamle regnskabsbøger, protokoller, billeder og meget andet. En stor tak skal lyde herfra. Ligeledes

har vi haft en gårdhistorie i Hjerting Posten, hvor Henry og Gunnar Olesen fortæller om deres liv og oplevelser, og der bliver fortalt om branden i 1826, hvor konen på gården omkom. Hun havde sønnen Søren Olesen, som fik en utrolig hård skæbne – den historie kan læses på vores hjemmeside.

Søndag den 8. maj havde vi igen vores årlige udstilling på Myrthuegård. I år var emnet natur- og kulturoplevelser

for hele familien. Vi havde valgt at tage et gammel kort med over Vadehavet fra 1869. Det har en størrelse på 279 x 112 cm og er et meget velbevaret kort. Vi havde lavet små billeder, som vi satte de steder, hvor de passede ind på kortet, og havde ligeledes flere gamle kort med. Rigtig mange kikkede forbi vores udstilling, og det var en dejlig dag, som vi glæder os til at deltage i igen i 2012.

Vi besluttede, at vi ville lave en stor udstilling og lånte hele Jon og Dittes hus, så vi kunne invitere hele byen og alle, der har sponseret os gennem årene. Sponsorerne fik naturligvis en speciel invitation. Til en begyndelse talte vi med Hjerting Posten, og sammen fik vi sat en artikel sammen, og vi planlagde, hvad vi ville vise byens borgere. Hovedattraktion skulle være det gamle sognekort fra 1892, som vi havde fået sat i stand. Den 1. november kom endelig dagen, hvor vi skulle åbne vores udstilling. Vi havde lidt sommerfugle i maven, for hvor mange, ville der komme? Tirsdag aften den 1. november var der ca. 250 personer og onsdag eftermiddag ca. 50, så det var flot. Om aftenen samme dag skulle der afholdes en kursusaften for Ribe Amts Lokalarkiver i Jon & Dittes Hus. Det var et rigtig godt kursus, og der kom 59, så det må man da sige var godt besøgt.

For at vende tilbage til vores udstilling, fik vi i forbindelse hermed otte indleveringer. Vi fik blandt andet flere billeder af et oldebarn til sognerådsformand Hans Wolff Øllgaard Nielsen, Ridder af Dannebrog. Han var også sognerådsformand i 34 år i Guldager Sogneråd. Blandt billederne var der et meget flot billede af gården, som han ejede her i Hjerting. Den lå på hjørnet af Gl. Guldagervej og Bytoften. I dag er der børnehaven. Vi har også modtaget tre udklipsbøger om kirkebyggeriet i Hjerting, og mange andre ting der fortæller, hvad der er sket i årene, der er gået, siden vi fik vores kirke for 20 år siden. Den 14. september fik vi en ny medarbejder, Jens Geissler, der som noget af det første blev sendt på kursus i Arkibas.

Som man kan læse af beretningen, er der sket rigtig mange ting på arkivet i året, der er gået. Vi har haft rigtig mange besøg og mange indleveringer og forespørgsler pr. e-mail og telefon. Et rigtig dejligt år med en masse gode oplevelser.

Hjortlund Sognekort

Hjortlund Gl. Skole, Fårevej 16, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: Sidste fredag hver måned kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Lauritz Lauritzen, Hjortlundvej 19, 6771 Gredstedbro. **Tlf.:** 75 43 10 40

Arkivets postadresse: Hjortlundvej 19, 6771 Gredstedbro
E-mail: la@lahjortlund.dk

Der har i årets løb været flere besøgende i vores åbnings-tid. Vi har igen i år fået et par henvendelser vedrørende oplysninger til slægtsforskning. Vi har haft to medarbejdere, Ebbe Ebbesen og Lauritz Lauritzen, på kursus, og så er vi begyndt, for anden gang, at skanne det billedmateriale, vi har til rådighed, idet den gamle harddisk gik i stykker.

Arkivet er meget interesseret i gamle skolefotos/klassebilleder eller konfirmandbilleder. Vi vil også gerne låne VHS-videoer til kopiering/overspilning. Arkivet har stadig åbent den sidste fredag hver måned eller efter aftale med arkivlederen.

Hostrup Sognekort

Kokspang Fritidscenter, Kokspangvej 54, 6710 Esbjerg V

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 19.00-21.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Elna Vogt, Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V
Tlf.: 75 26 91 65

Arkivets postadresse: Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V

Vi var som sædvanligt med på Marbækdagen på Myrthuegård, hvor vi havde besøg af mange Hostrup-borgere og andre med tilknytning til sognet, som bidrog med oplysninger fra tidligere tider. Arrangementet på Myrthuegård er en årlig tilbagevendende begivenhed, som interesserer både lokale og udefrakommende.

I løbet af året har vi fået indleveringer af både billeder og skøder. Arkivet har haft to mand på RAL-kurser i henholdsvis Arkivadministration og Arkibas og var ligeledes repræsenteret ved kurset »Formidling i arkiverne«, der blev afholdt i Hjerting Lokalarkivs lokaler i november måned.

Hunderup Sognearkiv

Kjærgårdvej 9, Hunderup, 6740 Bramming

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.30-21.30 samt efter aftale med lederen. Lukket i juli og august

Leder: Niels Hansen, Birke Allé 8, 6740 Bramming

Tlf.: 75 17 34 06

Arkivets postadresse: Birke Allé 8 6740 Bramming

Der har i årets løb været ni afleveringer, bl.a. protokoller fra den nedlagte brugsforening, en større samling personfotografier, som vi forsøger at sætte navne på, samt enkelte billeder af gårde. Der har ikke været så mange besøgende i 2011, og de henvendelser, der har været, har fortrinsvis drejet sig om gårdhistorie. Når folk har fundet deres slægt, vil de gerne vide, hvor forfædrene har boet.

Arkivet har medvirket til en artikel i Lokalårbogen om tørvegravning i Hunderup Mose og deltaget i en kirkegårdsvandring, arrangeret af menighedsrådet, samt en vandring mellem Vilslev og Hunderup kirker, hvor vi undervejs fortalte lokalhistorie. Registreringen i Arkibas fortsætter langsomt, men sikkert.

Hviding Sognearkiv

Egecenteret, Ribevej 2 B, Egebæk, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 15.00-17.00 (juli lukket) samt efter aftale med lederen

Leder: Anne Lorenzen, Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 51 27

Arkivets postadresse: Hviding Kirkevej 22, 6760 Ribe

E-mail: anne@hvidingsognearkiv.dk

Hjemmeside: www.hvidingsognearkiv.dk

Vi havde i det tidlige forår 2011 et meget velbesøgt årsmøde i arkivet, hvor Magne Juhl, Viborg fortalte om sin slægt fra Høgsbro, hvor tre brødre udvandrede over den gamle grænse til Ribe-egnen og til Amerika for at undgå tysk krigstjeneste. Magne Juhl havde besøgt slægtninge i flere stater i USA, og han fortalte, hvorledes det var lykkes ham at kortlægge familiehistorien.

Sognearkivet deltager hver sommer i aktiviteterne i forbindelse med idrætsugen, hvor vi låner et telt og viser bil-

leder. I 2011 havde vi fire skærme, der kørte med forskellige PowerPoint-diasshows. Det er altid en positiv oplevelse at være med. Vi får talt med folk, får gjort opmærksom på arkivets eksistens og får også altid resultater med hjem i form af nye navne at tilføje vores registreringer.

I det forløbne år har vi fået små 40 afleveringer, hvoraf et par stykker var ret store. Den lokale forening af Familie og Samfund er blevet nedlagt. Tidligere hed foreningen Hviding Husholdningsforening, og heldigvis har de forskellige formænd gennem tiderne gemt meget materiale, så vi i arkivet nu har et omfattende materiale om foreningens virke.

En anden stor aflevering var menighedsrådsarkivalierne. Der blev i 2011 ændret på pastoratstrukturen, så Hviding Sogn blev en del af Vadehavspastoratet, og i den forbindelse besluttede menighedsrådet at sælge Hviding Præstegård. Sognearkivet søgte om godkendelse til at opbevare menighedsrådsarkivalierne, tilladelsen kom i hus, og alt indhold fra arkivrummet i præstegården blev flyttet til arkivet. Vi er rigtig glade for at have arkivalierne bevareret og registreret lokalt – det er en fordel for sognet.

Vi fik i 2011 også mini-Arkibas, således at mange af vores registreringer nu kan ses på Internettet. Vi har først for nylig gjort lidt reklame for mini-Arkibas, så vi har endnu ikke fået tilbagemeldinger på det. Vi får god respons på vores hjemmeside, idet vi får en del henvendelser, både fra folk der ønsker hjælp, og folk der sender os materiale. Vi leverede i årets løb også billeder til en udstilling på Hygum Hjemstavns gård om vand- og vindmøller.

Jernved Sognearkiv

Jernved Skole, Aktivitetshuset, Kirkebakken 33, Jernved, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Ole Steinmeier, Valmueemarken 3, 6771 Gredstedbro. **Tlf.:** 75 43 12 78

Arkivets postadresse: Valmueemarken 3, 6771 Gredstedbro

E-mail: ole@steinmeier.dk

Vi har i år arbejdet hårdt på at få lavet henvisninger til vores billedarkiv. Sidste år blev vi stort set færdige med

arkivfondene, så nu har det været billederne, det gjaldt. Når man sådan skal begynde forfra, finder man ud af, at ikke mindst billederne tager megen tid. Mange billeder er jo af den slags, hvor der optræder mange personer på hvert billede, så det tager sin tid at komme gennem hele billedarkivet, som for vores vedkommende omfatter ca. 1.000 stk.

På arkivet samler vi avisudklip vedrørende personer og begivenheder i lokalsamfundet. Dem samler vi i mapper, én for hvert år. Også disse udklip skal registreres og forsynes med henvisninger, og her har vi været lidt bagefter. Det er vi nu ved at indhente, så også på dette område har vi brugt en del tid.

Vi har haft en del henvendelser fra slægtsforskere, som gerne vil supplere deres oplysninger fra kirkebøgerne med mere fyldigt stof om deres familie. Vi oplever en stigning i denne form for henvendelser, så det tyder jo på, at interessen for slægtsforskning er tiltagende. Så har vi haft en henvendelse vedrørende et jubilæum i en idrætsforening, som kan fejre 100 års jubilæum. Her hjælper vi, med hvad vi har, og det er faktisk ikke så lidt. Rigtig mange foreninger er flinke til at aflevere forhandlingsprotokoller og regnskabsbøger til os. Af sådanne bøger kan man læse en masse om tiden, de er blevet til i.

I arkivet har vi nogle gamle film. Den ældste er fra 1930erne og skildrer livet i Jernved på den tid, og desuden har vi et par nyere film fra henholdsvis Jernved og Gredstedbro optaget i 1990erne. Disse film har vi fået overspillet til DVD. Med jævne mellemrum er der nogen, der spørger efter filmene, og i år har der været bud efter den gamle Jernved-film. Den gjorde lykke hos en gammel mand på 90 år, som gennem den kunne opfriske sin tid som tjenestekarl i 1930ernes Jernved.

Af afleveringer har vi fået et par store private, som vi endnu arbejder med at få sorteret og registreret, bl.a. en meget stor én fra den lokale afdeling af Grænseforeningen. Det drejer sig om Kongeåens Sønderjyske Forening, som på grund af manglende tilslutning til arrangementerne er blevet nedlagt. Her er virkelig meget materiale om mange års arrangementer og udflugter. Det vil tage nogen tid, før vi er færdige med dette materiale.

Af udadvendte aktiviteter har vi igen i år været repræsenteret på Kongeåmessen. Denne messe arrangeres hvert andet år, og det er snart blevet en tradition, at Jernved Sognearkiv sammen med Gredstedbro Borgerforening har en stand på messen. Her er vi i hvert fald synlige, og mange af byens borgere kigger ind hos os og får en snak om, hvad lokalarkivet egentlig er for en størrelse. Vi bruger en del tid på dette arrangement, men vi føler også, det giver bonus. Det samme kan siges om et loppemarked i Jernved Aktivitetshus, hvor vi har til huse. Ved dette loppemarked, som afholdes hvert år i oktober, har vi selvfølgelig vores dør åben og er til stede, så folk kan kigge ind og få sig en snak om gamle dage, eller hvad de nu har på hjerte.

Vi har i år haft to medarbejdere på modulkursus, og vores arkivleder har været på Administratorkursus i Arkibas, så vi synes selv, vi gør, hvad vi kan for at holde os opdateret og for at blive gode nok til at udføre det arbejde, som vi har påtaget os.

Kalvslund Sognearkiv

Østervej 4, Kalvslund, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Jørgen Jørgensen, Østervej 26, 6760 Ribe

Tlf.: 75 43 70 07

Arkivets postadresse: Østervej 26, 6760 Ribe

E-mail: hk@dlgpost.dk

Vi har i årets løb haft en del afleveringer med protokoller og regnskabsbøger fra nedlagte foreninger samt en del fra privatpersoner. Vi har også haft en del besøg og henvendelser fra personer med familiær tilknytning til sognet.

Vi har i det forløbne år igen været medvirkende ved den årlige kirkegårdsvandring for at fortælle om de gamle slægters gravsteder. Vi har desuden haft besøg af vores sognepræst, som har skrevet en artikel i kirkebladet om arkivet, og hvad vi arbejder med.

Ribe Byhistoriske Arkiv

SeminarieHuset, Simon Hansens Vej 1-3, 6760 Ribe. (pr. 1/8-2012)

Tlf.: 76 16 76 60

Åbningstid: Tirsdag kl. 12.00-16.00 og torsdag kl. 13.00-17.00

Leder: Karen Jermiin Nielsen

E-mail: ribebyarkiv@esbjergkommune.dk

Hjemmeside: www.rba.esbjergkommune.dk

Arbejdsåret 2011 gik i gang med bevidstheden om, at arkivet i 2012 skal flytte til nye lokaler i Ribes nu nedlagte seminarium, der senere har fået navnet SeminarieHuset. Der er nedsat arbejdsgrupper, som i samarbejde med en af Esbjerg Kommunes arkitekter ihærdigt arbejder sig frem mod en fornuftig renovering/ombygning af de tildelte lokaler. Udover arkivet kommer bygningerne til at rumme bibliotek, musikskole, ungdomsskole og ungdomsklub samt alle de foreninger, der tidligere har haft til huse i Bispegade Skole og andre steder rundt omkring i byen.

Arkivet har fået tildelt det forhenværende lerværksted i kælderetagen i den del af bygningen, hvor også biblioteket skal være, så vi fortsat kan være i nærheden af hin-

anden og i fællesskab udnytte den bogsamling, der står i hhv. biblioteket og i arkivet. Vi ser frem til at få flere kvadratmeter og meget bedre indrettede lokaler. Det vil gøre arbejdsdagen meget nemmere, da rummene er i ét plan, og vi får et dejligt stort og lyst arbejds- og brugerrum. Når beretningen for 2012 skrives, er det forhåbentlig fra lokalerne i SeminarieHuset.

2011 har dog også bestået af andet end flytteplaner. Der er kommet lidt mere fokus på arkivet i forhold til jubilæumsåret 2010, hvor vi var involveret i tre bogudgivelser. Der har efterfølgende været større efterspørgsel på arkivets billeder, idet både Ribe Bys Historie, Karsten Eskildsens bog »Ribes Øjeblikke« og Torben Meyers bog »Ribe«, rummer en del af disse og har vakt borgernes interesse.

Af arrangementer havde vi i 2011 tre forelæsningsaftener, et foredrag og fire »Kend din by«-ture i løbet af foråret og efteråret. I foråret underviste Jørgen Dieckmann Rasmussen over to aftener 18 Ribe-borgere i, hvordan man finder vigtige kilder til de gamle huses historie. Nogle af deltagerne var allerede godt i gang og fik nye tips, og andre fik mod på at begynde at arbejde med deres ejendoms historie. I efteråret havde vi Richard Kværnø, lærer, Ribe-guide m.v. til at fortælle om sin tid på Ribe Seminarium

Kend din by-arrangementet i efteråret bragte deltagerne forbi Ribe Turistbureau afsluttende med en byvandring i Ribes gader med Ribeguiden Hans Peters. Foto: Torben Meyer, Esbjerg Byhistoriske Arkiv.

i 1950'erne. Aftenen sluttede af med en Ribe-quiz, hvor deltagerne skulle stedfæste de billeder, han viste på læreredet. Det kom der meget sjov ud af. Senere på efteråret afholdt cand.mag. Anna Louise Siggaard kursus for begyndere i slægtsforskning. Der mødte 25 meget interesserede personer op, som fulgte forelæsningen med stor opmærksomhed. Både undervisningen i hushistorie og Kværnøs foredrag foregik i samarbejde med Sydvestjysk Folkeuniversitet.

Af vore »Kend din by«-ture gik en af dem lidt udenbys, idet vi besøgte importvirksomheden Ib Laursen Aps i Øster Vedsted. Det var et rent slaraffenland at se alle de ting, der importeres og videresælges til brugskunstbutikker i både ind- og udland. De tre andre ture var til gengæld koncentreret om bymidten. Vi besøgte Ribe Turistbureau, som vi fik en fin introduktion til, og fik derefter en sponseret guidning rundt i byen af Ribe-guiden Hans Peters, som kan sin Ribe historie. I Det Gamle Rådhus gav kustode Bent Christensen os en god indsigt i husets historie for ikke at tale om hans levende introduktion til genstandene i det lille museum, som huset rummer. »Kend din by«-turene afsluttedes på Ribe Kunstmuseum, hvor vi blev vist rundt af en af museets dygtige guider, som gennemgik nogle udvalgte værker for os.

I 2011 har 61 personer afleveret arkivalier eller billeder til os. Blandt afleveringerne var der et fint supplement til tidligere afleveringer af materialer fra Ribespillene, som fandt sted i årene 1986-1989 samt 1992. Noget andet interessant var forslag til den vielseskåbe, Ribe Kommune fik fremstillet i forbindelse med Det gamle Rådhus's 500 års jubilæum i 1996. Kåben bæres af giftefogeden ved de borgerlige vielser. 175 personer har aflagt personligt besøg, vi har modtaget 181 henvendelser pr. e-mail og brev, og der har været 44 telefoniske henvendelser. På hjemmesiden har der været 6.679 besøgende, hvor de mest besøgte sider var Ribe-Krøniken, Ribe-billeder og links til Esbjerg Byhistoriske Arkivs databaser, som også omfatter Ribeplysninger.

Udover to ansatte på i alt 24 timer pr. uge har arkivet en frivillig medarbejder, der gennemgår vores uregistrerede billedsamling. I indeværende år har arkivet haft en

cand.mag. i historie ansat i løntilskud i seks måneder. Der blev i dette tidsrum bl.a. udarbejdet en elektronisk undervisningspakke om 2. Verdenskrig i Ribe. Materialet er lagt på arkivets hjemmeside, og det henvender sig til lærere i folkeskolen, som via hjemmesiden kan bruge materialet til undervisning om 2. Verdenskrig, men alle kan gå ind på vores hjemmeside og kigge i materialet.

Vi glæder os meget til flytningen til Seminariehuset, men er godt klar over, at det bliver et meget stort arbejde, der venter os i 2012, hvor flytningen er berammet til at skulle foregå i sensommeren.

Historisk Arkiv i Seem Sogn

Seem-Varming Skole, Varmingvej 2, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 19.00-21.00 eller efter aftale

Leder: Søren Mulvad, Varming Vesterby 9, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 11 77

Arkivets postadresse: Varming Vesterby 9, 6760 Ribe

E-mail: mulvadvarming@gmail.com

Der har været 43 besøgende, hovedsagelig besøgende ved en lille reception i anledning af udsendelse af nr. 100 af lokalbladet »Byhornet«, hvori arkivet har en væsentlig andel. Bladet udgives som et samarbejde mellem Seem Menighedsråd (kirkeblad) og Historisk Arkiv i Seem Sogn.

En forretningsdrivende har afleveret 4,3 hyldemeter materiale og dertil skænket et brandsikkert skab til opbevaring af samme. Fra lkast er tilsendt et containerfund vedrørende familien Ohrt. Afleveringen rummede en del unavngivne fotos, hvoraf kun ét har kunnet identificeres. Hviding Sognearkiv har sendt et udateret avisudklip. Flere henvendelser har drejet sig om slægtsspørgsmål. De har i år alle kunnet besvares grundigt og positivt.

Hygum Hjemstavngård har lånt lidt materialer vedrørende Skallebæk Mølle. Der var en »mølleuge« på Hjemstavngården. Arkivlederen holdt et kort foredrag om lovgivningen vedrørende møller, mølletvang og forskellen mellem mølledrift i Kongeriget og i Hertugdømmet. Arkivlederen har også holdt et foredrag ved sognepræstens møde for de ældre.

Et godt tilbud på et brandsikkert skuffesystem er modtaget, og møblerne er indkøbt. Desuden har der været en række oplysninger vedrørende hhv. Munkesø og Varming Sø til en hjemmeside om »Det forsvundne Danmark«.

En række gamle småfilm, optaget medio 1960, er blevet overspillet på DVD, redigeret og indtalt. Kopier kan bestilles gennem arkivet.

I årets løb har der været udført gedigent frivilligt arbejdet af Hans Hansen og Ejner Feddersen, begge fra Høm.

Skads Sognekarkiv

Aktivitetshuset, Sdr. Skadsvej 23, 6705 Esbjerg Ø

Tlf.: 76 10 01 27

Åbningstid: Mandag kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Gudmund Poulsen, Andrup Byvej 55, 6705 Esbjerg Ø

Tlf.: 75 16 01 27

Arkivets postadresse: Andrup Byvej 55, 6705 Esbjerg Ø

E-mail: skadssognekarkiv@mail.dk

Hjemmeside: www.sksa.dk

Vi har i løbet af året haft 29 afleveringer, hvoraf en del har været avisudklip om begivenheder i Skads Sogn. Vi har fortsat arbejdet med at indtaste gamle afleveringer i Arkibas, hvilket er meget tidskrævende, da vores første indtastninger var noget mangelfulde.

Vi har deltaget i sognets Kultur- og Fritidsdag med en udstilling, som var velbesøgt, og vi har købt plads i Fællesbladet, som uddeles gratis til alle husstande i sognet, til en side om begivenheder i sognets historie fra arkivets samlinger. Vi har fotograferet gravsten på Skads Kirkegård, som er lagt ind på arkivets hjemmeside, hvor vi også har en fortegnelse over samtlige beboere i gårde og huse i Skads Sogn. Oplysningerne er dels hentet fra gamle folketællingslister og dels fra vejviseren. Vi er fem medarbejdere, der mødes hver mandag eftermiddag og hjælpes ad med at arkivere indkomne arkivalier.

Spandet Sognekarkiv

Arnumvej 9, Spandet, 6760 Ribe

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 19.00-20.00 (lukket juli og august)

Leder: Jesper Olsen, Skolevænge 6 A, Spandet, 6760 Ribe

Tlf.: 74 86 71 36

Arkivets postadresse: Skolevænge 6 A, Spandet, 6760 Ribe

E-mail: jo-mo@mail.tele.dk

Arkivet har været så heldigt at få to medhjælpere til at taste oplysninger ind i Arkibas, hvilket er en stor hjælp. Vi har fået en del nye afleveringer, både små og store, og det er vi glade for, da vi nu har plads efter at have fået fordoblet arkivets areal.

Vi har haft en del besøg, også langvejs fra, og er glade for, at der er nogle, der bruger os. Samtidigt har vi fået en del materiale derved.

Sidste år var det 100 år siden, »Kleinbanen« blev indviet, og vi fik togforbindelse til vore nabobyer. Det var en stor begivenhed, og det fejrede vi ved at lade den årlige sognevandring gå langs resterne af sporanlægget. Der var en dæmning noget af vejen, mens noget af det resterende stykke lå dybt i terrænet. Stationsbygningen og kroen, der var opført i forbindelse med banen, er nu fjernet, da bygningerne var ved at falde sammen. Vi havde en god tur og fik en god snak om, hvad der havde været engang.

Vejrup Sognekarkiv

Vejrup-Endrup Fritidscenter, Skolevænget 5, Vejrup, 6740 Bramming

Åbningstid: Onsdag kl. 17.00-19.00 (juli og august lukket) samt efter aftale med lederen

Leder: Leif Jørgensen, Stationsvej 5, Vejrup, 6740 Bramming

Tlf.: 75 19 02 02 / 23 23 68 40

E-mail: stv5@webspeed.dk

Hjemmeside: www.vejruparkiv.dk

Arkivets postadresse: Stationsvej 5, Vejrup, 6740 Bramming

Der har ikke været de store ændringer i forhold til sidste år, og vi arbejder stille og roligt med at få registreringer i Arkibas. Vi har dog fundet en ny måde at bruge Arkibas,

der gør det lettere at søge efter arkivalier. Af besøgende har vi haft 33, mens vi har fået ni indleveringer og 21 henvendelser pr. e-mail.

Arkivet har netop fået en ny medarbejder som erstatning for én, som er stoppet. Der er muligvis udsigt til endnu en medarbejder, så vi har lavet lidt om i arkivet med hensyn til arbejdspladser. Om foråret er det tiden, hvor vi går ud og kræver penge ind hos vore medlemmer. Vi har ca. 150 støttemedlemmer, og pengene har vi god brug for, idet vi har investeret i en ny skanner efter vejledning af arkivkonsulenten.

Vester Nebel Sognearkiv

Sognehuset, Stokbrovej 18, 6715 Esbjerg N

Tlf.: 75 16 99 89

Åbningstid: Sidste torsdag hver måned kl. 18.30-20.30 samt efter aftale med lederen

Leder: Henning Jørgensen, Lifstrup Hovedvej 54, 6715 Esbjerg N

Tlf.: 75 16 92 46.

Arkivets postadresse: Lifstrup Hovedvej 54, 6715 Esbjerg N

E-mail: hj@vnsa.dk

Hjemmeside: www.vnsa.dk

2011 var et yderst aktivt år for Vester Nebel Sognearkiv. Gennem året har vi ført 26 indkomstjournaler. En del var mindre afleveringer, men der var også meget store afleveringer. Den største enkeltaflevering var i forbindelse med lukningen af Vester Nebel Skole, hvor vi bl.a. modtog en digital billedsamling på ca. 20.000 billeder.

Af andre vigtige afleveringer skal nævnes forskellige papirer fra Lifstrupgård, bl.a. aftægtskontrakter og lejekontrakter. Et meget spændende lån var en dagbogssamling m.m. efter Silles Pedersen Friis i Ølufvad, som skrev dagbog hver eneste dag fra 1865 til sin død i 1908.

Igennem året har vi holdt to foredrag/diasshow i sognearkivets regi. Det ene havde overskriften »Vester Nebel skolevæsen gennem tiderne«, og blev holdt i forbindelse med arkivets årsmøde. Der blev her vist billeder vedrørende Vester Nebel skolevæsen. Det andet var i efterårsferien og havde overskriften »Eventyret på Lifstrup Hede« – et

PowerPoint-foredrag om udstykningen af Lifstrup og opdyrkningen af heden. Det sidste var meget flot besøgt, og på grund af det store besøgstal måtte vi rykke fra Sognehuset og ind i skolen.

Herudover har vi medvirket med diasshows og foredrag ved tre andre arrangementer: »Børnenes Dag« i Vester Nebel, »Sidste dans med Vester Nebel Skole« samt ved en slægtsfest. En enkelt dag havde arkivet også et par undervisningstimer i en klasse på Vester Nebel Skole. Endelig har arkivet medvirket med et indlæg til en folder om Vester Nebel Kirke.

Vi har haft ca. 19 henvendelser, fortrinsvis via e-mail. Og i selve arkivets regi har vi haft 63 besøgende, men ved nogle af arrangementerne, hvor vi har deltaget, har vi haft sammenlagt over 100 tilskuere til vores billedfremvisninger m.m. Som hvert år får vi dog hovedparten af vores besøgende på vores hjemmeside, som besøges af ca. 1.000 personer månedligt. Vi har i 2011 ligesom en række andre arkiver fået mini-Arkibas på hjemmesiden, så det nu er muligt at søge direkte i arkivets registreringer.

Til slut vil vi takke Esbjerg Kommune og Skads m.fl. Herreders Brandkasses Fond for deres velvillige økonomiske støtte til arkivet. Og vi takker VNI for logi samt naturligvis alle, som har afleveret materiale til arkivet.

Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn

Vester Vedsted Byvej 55, Vester Vedsted, 6760 Ribe

Åbningstid: 2. onsdag hver måned kl. 19.30-21.30

Leder: Peter Billund, Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

Tlf.: 75 44 51 79

Arkivets postadresse: Vester Vedstedvej 38, 6760 Ribe

2011 blev i foråret præget af vores arbejde med at yde hjælp til forberedelserne vedrørende 100-års jubilæet for byggeriet af Ribe-diget. Vores bidrag bestod i at finde billeder og papirer i arkivet, og i den sammenhæng udgives der et par bøger af lokale forfattere om emnet i 2012.

Ligeledes kunne arkivet også bidrage til udarbejdelsen af undervisningsmateriale til den nye naturskole i Vester Vedsted. Bygningen ligger tæt på Ribe-diget og er renoveret, efter Esbjerg Kommune købte den for et par år siden. Byg-

ningen har haft en omskiftelig historie fra 1900-tallets begyndelse og op til i dag og fungerede bl.a. som privatbolig i en årrække. Vester Vedsted er et lille landsogn, og en ny institution som naturskolen kan blive en gevinst for området.

Vores årsmøde blev i den anledning henlagt til Digehytten, hvor naturkonsulent Dorit Iversen fra Esbjerg Kommunes Dagtilbud fortalte om sit undervisningsprojekt, der er blevet udgivet i bogform med henblik på kommunens børnehaveklasser. Til årsmødet havde vi indbudt en ældre sognebeboer, Valdemar Madsen, til at fortælle om sine barneår på stedet, hvor familien boede i 1940'erne.

I forhold til sidste år har vi så småt fået begyndt på Arkibas. Vi er kun fem aktive medlemmer, oppe i årene, og har forgæves forsøgt at tiltrække nye og yngre medlemmer, men det kniber med tid og interesse hos de adspurgte.

I årets løb fik vi en stor indlevering fra en gammel slægtsgård, hvor papirerne var blevet opbevaret gennem generationer. Indleveringen indeholdt bl.a. gamle skøder og papirer om udstykninger.

Fra Christiansfeld fik vi en forespørgsel om skydebaneanlæg i Vester Vedsted Plantage, da vedkommende var i gang med at indsamle materiale til en bog om sådanne. Vi fandt ingen protokol, men derimod skyttelavets gamle fane med tilhørende skydemærker, som dækkede årene 1873-1936. Det samlede antal afleveringer til lokalarkivet i 2011 var fem, og vi har besvaret det samme antal henvendelser.

Vilslev Jedsted Sognearkiv

Kongeådal Skole, Kongeådal 17, 6771 Gredstedbro

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen. Lukket i juli

Leder: Stig Hegn, Jedsted Klostervej 77 - 6, 6771 Gredstedbro
Tlf.: 75 43 14 41 / 51 96 64 73

Arkivets postadresse: Jedsted Klostervej 77 - 6, 6771 Gredstedbro

E-mail: stighegn@mail.dk

Hjemmeside: www.bricksite.com/vilslevjedsted

Receptionen for Kongeåen, 4. årgang af lokalårbogen, fandt sted på den tidligere Kongeådal Skole den 6. de-

Der var god tilslutning ved den årlige reception i forbindelse med præsentationen af lokalårbogen Kongeåen.

cember med deltagelse som sidste år, ca. 40 deltagere. Der var et billedforedrag af Karl Johan Bendorff med »Min barndoms billeder fra Vilslev«. Og så var der pilsner, rødvin, småkager – og snak. Lokalårbogens redaktion består af Erna Nielsen, Helge Kristensen, Karl Johan Bendorff og Stig Hegn.

Af årets indhold kan nævnes en række interviews, bl.a. Holger Bilde som fortæller om »Min socialdemokratiske bedstefar«. Roll Præstegård nåede at interviewe naboen Kaj Andersen, inden han døde, og Børge Ditlevsen har fortalt om barndommens Vilslev Mose. Den frimodige Asgar Thomsen fortæller om »dengang i Vilslev« og om lærepladsen på Jedsted Mølle. »Dagny fra Nørrebyvej« er et interview med en livsglad fru Hvilsted på Karstensminde. Årets centrale billeder er en kavalkade over Henrik Dons Kristensens gensyn med barndommens Kongeådal Skole.

Arkivet har en fast månedlig åbningstid, som også bekendtgøres på opslagstavlen ved Brugsen. Med henblik på overgang til den nye version af Arkibas arbejdes der stadig på sagen. Arkivet har i sin levetid haft til huse i den gamle Kongeådal Skole, men da kommunen har planer om salg af skolen, der blev nedlagt i 2008, fik vi i maj 2011 at vide, at vi eventuelt skal flytte med tre måneders varsel. Det betyder sorte udsigter for arkivets selvstændige eksistens, da kommunen ikke kan anvise andre lokaler i Vilslev/Jedsted.

Fanø Kommune

Sognearkivet i Nordby

Nordby Skole, Midtbjergvej 2, Nordby, 6720 Fanø

Tlf.: 75 16 62 60

Åbningstid: Tirsdag kl. 10.00-12.00 samt onsdag kl. 19.00-21.00

Leder: Linda Vesterbæk, Bavnebjerg 53, Nordby, 6720

Fanø. Tlf.: 75 16 35 95

Arkivets postadresse: Bavnebjerg 53, Nordby, 6720 Fanø

E-mail: nordbyarkivet@fanonet.dk

For Nordby Sognearkiv har det meste af 2011 været noget »broget«. Arkivet er flyttet i nye lokaler på Nordby Skole, så der har været nok at se til. Først var der en hel del møder med arkitekter m.fl., hvor vi nogenlunde blev enige om, hvor og hvordan vores nye lokaler skulle være. Herefter lavede en af arkivets medarbejdere, Kirsten Hansen, tegninger over, hvordan vores skriveborde og andre møbler eventuelt kunne stå, og det er lykkedes meget godt. Så begyndte vi at pakke – den ene flyttekasse blev fyldt efter den anden. Ind imellem alt dette havde vi åbent som vanligt og modtog også en del samlinger, store som små. Vi har også haft mange besøgende og forespørgsler, som vi også har nået at få besvaret.

Midt i oktober 2011 var det så »store flyttedag« og endelig, den 23. november, kunne vi holde indvielse af vores

nye arkiv. Det var en dejlig dag, hvor rigtig mange kom forbi med blomster, vin og chokolade. Tak til alle der bidrog til festlighederne.

Vi er nu godt i gang med vores arbejde igen og er ved at finde os til rette i de nye omgivelser. Alle medarbejdere i arkivet har brugt mange ekstra timer i 2011 – uden denne store indsats var det slet ikke gået. Ligeledes mange tak til vores konsulent Richard Bøllund for svar på de mange spørgsmål om arkivets indretning, som vi har fået undervejs.

Vore besøgende får også tak for deres tålmodighed før, under og efter flytningen. Til Fanø Kommune, Skads Herreds Brandkasse og vore andre sponsorer takker vi også mange gange for velvilligheden og den økonomiske til arkivet.

Sønderho-arkivet

Sognegården, Landevejen 41, 1., Sønderho, 6720 Fanø

Åbningstid: Torsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale med lederen. Juni lukket

Leder: Anker Jensen, Fregatvej 3, 6720 Fanø

Tlf.: 75 16 24 41

Arkivets postadresse: Fregatvej 3, 6720 Fanø

E-mail: sonderhoarkivet@nrdc.dk

Arbejdet med Arkibas4 er fortsat. Vi gør en ihærdig indsats for at få vores arkivalier registreret, så de gøres søgbare for interesserede. Det er en meget lang og arbejdskrævende proces og vil være det største indsatsområde mange år frem.

31 personer har skrevet sig ind i vores logbog med angivelse af deres ærinde. Som eksempler på det, der søges oplysninger om, kan nævnes stormflodssøjlen, badeturismen i Sønderho, Sønderho Havn, kåveren, det gamle missionshus og oplysninger til nye husejere om tidligere ejerforhold. Der kommer flere og flere henvendelser i form af e-mails med spørgsmål om slægtsforhold, gamle huse, billeder m.m. Det er opgaver, som tager mere og mere tid og vil vokse i fremtiden.

Arkivet har modtaget en del afleveringer i årets løb. Af dem kan nævnes en 16 mm film om Sønderho-dag i

1930'erne, diverse fotos, to gamle lærebøger vedrørende navigation og en DVD med fotos fra begyndelsen af 1900-tallet fra det gamle Sønderho, taget af fotograferne Sonnich Thomsen og sønnen Johnny W. Thomsen. Endvidere har arkivet modtaget en protokol/regnskabsbog vedrørende Knudedyb Vagervæsen 1893-1954. Protokollen er en vigtig kilde til forståelse af besejlingsforholdene i Vadehavet omkring Sønderho og sejladsen til og fra fastlandet med fragt.

Arkivet har fået digitaliseret et antal spole- og VHS-film, så de er blevet lettere tilgængelige og sikret for fremtiden. Et VHS-bånd med en tv-udsendelse optaget i Hanes Hus, hvor søstrene Karen Sørensen og Maren Thomsen fortæller om livet i huset, før det blev museum, forventer vi at få overspillet til DVD i løbet af næste år.

Af udadventede aktiviteter kan nævnes deltagelse i Landsbyugen i uge 42 og åbent hus på Arkivernes Dag. Arkivet leverer stof til Sønderho Borgerforenings blad Sønderho-Nyt, og sammen med Sognearkivet i Nordby og Fanø Museum udgiver vi to gange om året medlemsbladet Fanø Lokalhistoriske Forening. Her skriver vi om Fanøs historie med udgangspunkt i arkivernes materiale.

Vi har igen over for Fanø Kommune gjort opmærksom på vores lokale problemer med trange forhold og tvivlsom brandsikring. Det er vanskeligt at være ansvarlig for en betryggende opbevaring af arkivets samlinger, når arkivet holder til i lokaler på første sal under stråtag.

Kåveren – et pejlemærke for søfarende – som blev genrejst i 2011. Sønderho-arkivet har bistået med gamle konstruktionstegninger. Foto: Anker A. Jensen, 2011.

Ringkøbing-Skjern Kommune

Aaum Sogns Arkiv

Hjemmet, Tøstrupvej 1, Aaum, 6880 Tarm

Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-16.00 eller efter aftale

Leder: Dagmar Vestergaard, Tøstrupvej 13, 6880 Tarm

Tlf.: 97 37 60 35 / 23 86 97 86

E-mail: aadumarkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.aadum.lokalarkiver.dk

Inden for de sidste år har arkivet fået nye lokaler i det tidligere plejehjem i Aaum, kaldet »Hjemmet«. Det har taget tid at komme i gang, og arbejdet har ligget lidt stille de sidste par år. Der har været en del begyndervanskeligheder, idet alle medarbejdere er ret nye i arkivsammenhæng.

Bestyrelsen består nu af en god flok, opgaverne er blevet fordelt, og vi er kommet godt i gang med arbejdet herunder med registreringen i Arkibas. Vi har også deltaget i forskellige kurser. Dagmar Vestergaard er udpeget som arkivleder og skal på kurserne i SLAs arkivmedarbejder-uddannelse.

I flere år har vi haft en historisk sognetur, som i 2011 indbefattede en byvandring med fortælling om tidligere tiders bysbørn, butikker, håndværk mv. Fortællerne var Knud Mogensen, Jens Lindby og Johann Rickers, som alle er velbevandrede i sognets historie. Ca. 60 deltog og flere var kommet langvejs fra for at se og høre om deres barndomsby. Turen blev ikke gjort helt færdig på grund af dårligt vejr, så det er planen at fortsætte i 2012. Vi havde også åbent hus i forbindelse med Arkivernes Dag og havde en god dag med ca. 25 besøgende.

I 2011 har arkivet modtaget 23 afleveringer. Da det nu går ret godt med registreringerne, er det vores plan snart at komme på mini-Arkibas.

Varde Kommune

Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv

Agerbæk Skole, Debelvej 23, 1. sal, 6753 Agerbæk

Åbningstid: 1. og 3. onsdag hver måned kl. 13.00-15.00 samt efter aftale

Leder: Leo Mathiasen, Pileallé 3, 6753 Agerbæk

Tlf.: 75 19 61 66

Arkivets postadresse: Pileallé 3, 6753 Agerbæk

Tlf.: 75 19 61 66

E-mail: lim@thiasen.com

2011 er gået uden de store ændringer. Der har været nok at lave på arkivet, som har modtaget ca. 20 afleveringer, som alle er registreret. I øjeblikket er vi i gang med konfirmandbilleder fra 1911-1995, hvilket er en større opgave med at finde alle navnene. Vi har foreløbigt ca. 1.250 billeder registreret i Arkibas, som kan ses på vores hjemmeside, der blev oprettet i efteråret. Bogen »Fåborg Sogns

historie« er udsolgt, men den er kopieret over på en DVD, som kan købes ligesom en anden bog om »Slægten Kusk«.

Den årlige udflugt sammen med Fåborg Lokalhistoriske Arkiv gik i år til Lalandia og derefter til Give Egnsmuseum, hvor også arkivet har til huse. Turen var arrangeret sammen med Ansager Turistfart, og det blev en god og spændende dag.

Fra 1992-2008 havde arkiverne i den gamle Helle Kommune et årligt fællesmøde, hvor man orienterede hinanden om forskellige tiltag, man havde på arkivet. Det hørte op, da vi kom ind under Varde Kommune, men vi har genoptaget det i 2011, da vi føler, at det er rart at vide, hvad man laver i naboarkivet, og kan lave fælles ting som f.eks. annoncering i forbindelse med Arkivernes Dag.

I årets løb har vi været repræsenteret med en stand på Torvedagen, i byfest-ugen og ved julemarkedet på virksomheden Jyllak. Det er en god anledning til at komme

i snak med folk, og fortælle lidt om hvad der sker på et arkiv. På Arkivernes Dag havde vi åbent hus, hvor vi orienterede om vores nye hjemmeside og demonstrerede, hvordan man kan søge i mini-Arkibas. Vi havde desuden lagt en del gamle billeder frem, som vi ikke havde navnene på. Efter kaffen fortalte Iver Frederiksen om kartoffeldyrkning i området, hvor man først sorterede kartoflerne ude på gårdene, indtil der i 1955 blev bygget en kartoffelcentral. Vi vil næste år se, om vi kan få fat i nogle gamle billeder af byen, så vi kan lave en billedaften, hvor vi kan vise byens udvikling.

Alslev Sognearkiv

Bredgade 39, 1., Alslev, 6800 Varde

Åbningstid: Mandag kl. 18.30-21.00 samt efter aftale

Leder: Hans Ole Villadsen, Bredgade 6a, 6800 Varde

Tlf.: 40 44 94 80

Arkivets postadresse: Bredgade 6a, 6800 Varde

E-mail: Alslev.sognearkiv@gmail.com

Hjemmeside: www.alslevsognearkiv.dk

Når Arkivernes Dag den anden lørdag i november er overstået, rettes al opmærksomhed i Alslev Sognearkiv frem mod det kommende års aktiviteter. Året 2011 har været med gode aktiviteter og velbesøgte arrangementer, og så blev det også året, hvor arkivet fik en hjemmeside.

Arkivets arbejde med at kortlægge ejerforhold og gårdstruktur tilbage til før landboreformerne omkring år 1800 er intensiveret, og Toftnæs-borgerne var i maj måned inviteret på arkivet for at få fortalt, hvad der var samlet sammen af informationer om netop deres ejerlav. I januar startede vi en workshop på arkivet hver onsdag formiddag med fokus på systematisering af den store fotosamling fra Thueslund. Selv om dette arbejde er gået i stå, er onsdags-samlingen fortsat og er hen over efteråret kommet ind i nogle rammer, der også giver »merværdi« for arkivet.

Vor vandretur og cykeltur ved byfesten havde »Alslev Kirkegård« og »Råstofindvinding i Alslev Sogn« som temaer, og der deltog omkring 25 til hvert af arrangementerne. Projektet med at beskrive udviklingen af parcelhusbyggeri i Alslev 1962-2011 blev afsluttet som planlagt omkring 1.

Første åbningsdag i Alslev Sognearkivs nye workshop.

november, og rapporten blev efterfølgende fremlagt den 12. november på Arkivernes Dag, hvor der som supplement til foredraget også var lavet en lille fotoudstilling med billeder fra husbyggeri i Alslev.

For andet år er der i sognet blevet husstandsomdelt opkrævninger til arkivets støtteforening. Indbetalingsfristen for 2012-kontingentet er i skrivende stund ikke overskredet, så pt. er det ikke muligt at afgøre, om første års medlemsantal på omkring 100 gentages. Støtteforeningens indtægter var for 2011 7.965 kr. og heraf er der brugt 3.000 kr. til hjemmesiden, 1.500 kr. til delbetaling af en ny A3 skanner/printer, og 1.000 kr. til nye EDB-programmer. Det resterende beløb er afsat til kommende aktiviteter. Styrelsen har holdt de to sædvanlige møder, og arkivets generalforsamling blev traditionen tro afholdt sammen med borgerforeningen. Ved udgangen af 2011 kan det konstateres, at årets planlagte aktiviteter er gennemført, at der har været 33 indleveringer i 2011, at bemanningen på arkivet er tre faste personer, og at planerne for næste års aktiviteter er nedskrevet i »Plan 2012«.

Ansager Lokalhistoriske Arkiv

Stationsvej 3, 6823 Ansager. Tlf.: 29 92 68 23

Åbningstid: Onsdag kl. 13.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Ove Nørager-Nielsen, Rødsandvej 2, 6823 Ansager

Tlf.: 75 29 71 88

E-mail: ansager-arkiv@mail.dk

Hjemmeside: www.ansager-arkiv.dk

Det har været et turbulent år for arkivet. Den 16. september havde vi store flyttedag, idet vi skulle ud af Omsorgscenteret i Ansager. Siden foråret havde vi arbejdet på at få arkivet placeret i den gamle stationsbygning, men vi havde endnu ikke fået det officielle tilsagn fra Varde Kommune. Men vi havde nøglerne, så vi flyttede hele arkivet ind i stationsbygningen. Den 15. oktober fik vi det endelige tilsagn om at få bygningen gratis, mod fremover selv at skulle betale alle faste udgifter. Midt i flytterodet fik vi malet vægge, lofter osv.

Den 28. oktober fik vi oprettet en støtteforening for arkivet med Ole Andreasen som formand. Der er stor interesse for arkivet, og vi har allerede fået mange penge ind. Nu, da vi er kommet ned i jordhøjde, har vi fået mange flere gæster. Alle de gangbesværede, der før i tiden ikke kunne besøge arkivet på grund af trapperne, kommer nu. Vi har siden flytningen fået flere store afleveringer, som vi er taknemlige for.

Vi har mange planer til, hvad bygningen ellers kan bruges til. På trods af travlheden fik vi også tid til at holde et par foredrag og billedshow, en dag med besøg af skoleelever og en dag med åbent hus for byens borgere.

Billum Lokalhistoriske Arkiv

Billum Station, Kastanjevej 6, 6852 Billum

Tlf.: 75 22 14 48

Åbningstid: Torsdag kl. 9.00-12.00 (juli og helligdage undtaget) samt efter aftale med lederen

Leder: Gunhild Jeppesen, Kirkebyvej 17, 6852 Billum

Tlf.: 75 25 82 41

Arkivets postadresse: Kirkebyvej 17, 6852 Billum

E-mail: arkibil@mail.dk

2011 har budt på mange opgaver i arkivet. Der er modtaget 15 afleveringer af meget forskellig art og omfang: Nye og gamle dokumenter, fotografier, udklip og meget andet. Der er også mange henvendelser med en bred vifte af oplysninger, der efterspørges.

Afleveringerne og henvendelserne er positivt for arkivarbejdet. Arkivets opgave er at servicere brugerne, så det bliver en god oplevelse for dem. Med vores arkivalier, links til andre kilder m.m., er der ofte god mulighed for at hjælpe folk.

Til sidst skal lyde en tak til Arkivsamvirket for Varde Kommune og til RAL og SLA for arbejdet med at klæde os på til opgaverne. Også en tak til Skads m.fl. Herreders Brandkasses Fond for donation og til alle, der på forskellig måde har vist gavmildhed, hjælp og interesse for arkivet.

Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv

Sønder Allé 21, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 71 18

Åbningstid: Mandag kl. 8.30-11.30 og onsdag kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Henning H. Christiansen, Markvænget 4A, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 22 74

E-mail: lhablaabjerg@forum.dk

Arkivet har igen haft et travlt år med mange besøgende. 189 gæster blev det til foruden de 45 elever og tre lærere fra Lunde Skoles 4., 5. og 6. klasse, som hver havde en dag på arkivet. Vi har også haft besøg af 4. klasse med 28 elever og to lærere fra Nr. Nebel Skole. Vi har derudover besvaret mange forespørgsler på e-mail og telefon samt modtaget 38 indleveringer, heraf en meget stor fra Lunde-Kvong Andelskasse, som blev sammenlagt med Sparekassen for Nr. Nebel og Omegn.

Igen i år var vi med i Arkivernes Dag, hvor der kom 43 gæster samt en medarbejder fra JyskeVestkysten. Det kom der to artikler ud af, hvilket var rigtig god reklame, og som vi har nydt godt af, idet flere har fundet vej til arkivet.

Som noget nyt har vi haft en byvandring i Outrup sammen med Outrup Sogne- og Foredragsforening, hvor Ejvin Hansen fra arkivet fortalte om de bygninger, vi så under-

vejs, herunder hvad der har været af butikker, håndværkere og beboere i de forskellige huse. Byvandringen var delt i to, så vi havde to gode aftener, med ca. 125 begge gange. Byvandringen fulgte vi op på med to billedaftener på arkivet, hvor vi viste billeder af bygninger på en storskærm, mens Ejvin fortalte om dem, og hvor vi også fik mange nye oplysninger fra tilhørerne. Derefter viste vi en gammel håndværkerfilm fra Outrup ca. 1953. Vi havde også lagt billeder frem og fik mange nye oplysninger om dem ved den lejlighed. Tak til Outrup Sogne- og Foredragsforening for et godt samarbejde om dette arrangement. Vi håber, samarbejdet vil fortsætte.

Også i år har vi nydt godt af lokale fonde, hvor vi har fået 2.500 kr. til at indbinde de sidste af vores gamle ugeblade fra 1966-1975.

Arkivet har mistet Arne Brink, som døde i marts 2011. Han har været på arkivet i ca. 25 år og vidste alt om, hvad der lå i arkivet. Han har bl.a. været med til at transkribere kirkebøger og folketællinger fra flere sogne i vores område, så alle kan læse dem. Han har været en stor hjælp for alle på arkivet, så han er savnet. Ære være Arne Brinks minde.

Byvandring i Outrup, august 2011.

Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv

Kirkegade 3, 6840 Oksbøl. Tlf.: 75 27 15 48

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 9.00-11.00 er arkivet almindeligvis bemandet eller aftale med lederen. Lukket i juli måned

Leder: Anni Skov Christensen, Bøgevej 3, 6840 Oksbøl

Tlf.: 30 12 88 36

E-mail: blaoks@turbopost.dk

Hjemmeside: www.vardebib.dk/arkiv/blhuk.asp

I 2011 har Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv modtaget 44 afleveringer. En meget stor én fik vi fra købmanden i Vrøgum, der ryddede loftet over købmandsbutikken. Afleveringen indeholdt samtlige papirer, lige fra den første købmandsbutik blev etableret i 1896, og til Brugsen der blev nedlagt i 1992. Vi var desværre nødt til at frasortere alle bilagene og kun arkivere protokoller og regnskabsbøger, der vil komme til at fylde ca. 2 m. hyldeplads.

Hen over året har vi modtaget afleveringer fra flere »gamle« familier i området, hvor familiegården nu er på andre hænder og familien spredt over hele landet samt fra en skorstensfejer, som er opvokset her, men sluttende sin karriere på Sjælland.

Vi har fra forskellig side modtaget billeder af gymnastikhold under 4. Hovedkreds fra omkring 2. Verdenskrig. Adskillige har været involverede i at få sat så mange navne som muligt på disse billeder, men også andre gymnastikbilleder er dukket op i årets løb, bl.a. et gymnastikbillede fra ca. 1910 med Vrøgum-gymnaster. Dette billede har været en tur over Canada, før det er havnet hos os.

Vi har også haft gang i navngivningen af konfirmandbilleder fra Aal Sogn mellem 1957 og 1986. I den periode var Riger-Kusk præst i sognet, og lokalarkivet har fået hans samling af konfirmandbilleder. Vi havde billederne lagt frem på Arkivernes Dag, og siden har vi jævnligt haft besøgende, som fra andre er blevet opfordret til at gå på arkivet, så listerne med navne kan blive komplette.

I sommer blev Ejner G. Jørgensen færdig med sit skrift om jernbanerne i sognene Ho, Oxby og Aal sogne. Historisk Forening sørgede for trykningen, og hæftet kunne købes for en halvtredser af foreningens medlemmer.

Vrøgum-gymnaster, ca. 1910. På billedet ses Elma Augusta Nielsen (nr. 29) og hendes broder Søren Nielsen (nr. 14). Elma blev gift med smed Rødtnes. Foto: Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv.

En formiddag har vi været i Medborgerhuset for at vise ukendte billeder. Efterhånden får vi flere billeder til skanning, hvor originalerne bliver leveret tilbage til ejerne. Vi har haft besøg af en del slægtsforskere, og det er altid spændende. Alt i alt har vi haft et travlt og interessant år.

Fåborg Lokalhistoriske Arkiv

Fåborghus, Møllevej 1, 6818 Årre. Tlf.: 72 16 72 75

Åbningstider: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Svend Håhr Kristensen, Fåborgvej 16, Fåborg, 6818 Årre

Tlf.: 75 19 52 08

E mail: faaborg-lokalarkiv@cdnet.dk

I Fåborg vil 2011 altid bliver husket for, at byen blev udnævnt til årets landsby i Varde Kommune. Det blev fest-

ligholdt med optog gennem byen med Varde Garden i spidsen, med taler på festpladsen og afsløring af stenen, hvorpå en plade fortæller om det år, byen blev årets landsby. Stenen er skænket af Angel Iversen og har fået en fin plads midt i byen lige over for købmandsbutikken. Festlighederne blev afsluttet med fællesspisning på Fåborg Kro.

Det fine vejr i forbindelse med festlighederne havde lokket mange mennesker til festpladsen, som arkivet er nabo til. I den anledning havde vi lavet en udstilling med nogle af de nye billeder, som er taget til en bog, der arbejdes på. Ved byfest-ugen, hvor arkivet hvert år medvirker, havde vi arrangeret en by- og kirkegårdsvandring, som havde god tilslutning.

Verner Puggaard fra Avtrup har henvendt sig til arkivet, idet han gerne ville komme og fortælle om dengang, der faldt bomber i Avtrup under 2. Verdenskrig. Sammen med et par stykker mere, den tidligere kromutter Mette

Baabjerg og tidligere landmand Jens Schultz, blev der fortalt historie fra krigens tid. De var alle tre gode til at fortælle, hvad de havde oplevet under krigen. Mette kunne for eksempel fortælle, at der havde været tyske soldater på kroen ad to omgange, og at det havde været en meget stor opgave at gøre rent efter dem og deres beskidte støvler. Men den dag, da flaget blev hejst den 5. maj 1945, hjalp de tyske soldater med flaghejsningen, idet de også var glade for, at krigen var slut.

Jens, som kommer fra nabosagnet, fortalte om tilværelsen ude på landet under krigen og om gården, han tjente på, som havde tyskere indlogeret. Han fortalte også om en episode, hvor han i tide fik advaret en person, som var eftersøgt af Gestapo, og efterfølgende gik under jorden. Endvidere kunne han fortælle om »Russerhulen« i Grimstrup Krat, hvor et par russiske flygtninge gemte sig, og der blev bragt mad op til dem om aftenen, når det var blevet mørkt. Verner, der fortalte om bomberne i Avtrup, havde været flere steder for at få oplysninger, og havde fundet frem til, at det nok var engelske flyvere, som havde været på togt over Tyskland. De havde kastet den overskydende last, som mest bestod af brandbomber, på vejen hjem over Avtrup. Ud over en død stud kom ingen til skade ved nedkastningen, men hele Avtrup og omegn blev lyst op, da bomberne landede om natten.

Vi var lidt spændte på, om fortællingerne fra 2. Verdenskrig kunne have nogens interesse, men det blev noget af et tilløbsstykke, da omkring 100 personer mødte op og fyldte Fåborghus til bristepunktet. Det var en god aften med god spørgelyst, og alle fik kaffe med brød til, som vores lokale købmand havde bagt i en fart. Der er gerne god tilslutning til de arrangementer, arkivet har. Dog har Arkivernes Dag i november måned svært ved at vinde befolkningens interesse. Til Arkivernes Dag havde vi fundet billeder af virksomheder i området, lige fra landbrug til hundeklipper-salon. Det blev en udstilling med 40 billeder af virksomheder set ude- og indefra, og den blev godt modtaget.

Af afleveringer har der været 25, både mindre og lidt større. Arkivet er kommet langt med at registrere i Arkibas, billederne er blevet set efter en ekstra gang, og dubletter er blevet sorteret fra. Arkivalierne skal gennemgås til næ-

ste år. Sommerudflugten, arrangeret sammen med arkivet i Agerbæk, gik til Lalandia og Give Egnens Museum. Der er god grund til at takke alle, som slutter op om arkivet og dets arbejde, og tak til Skads Herreds Brandkasse for den økonomiske støtte.

Horne Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Hornelund 27, 1. sal, Horne, 6800 Varde

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00

Juli lukket

Leder: Leif Sønderkov, Lundagervej 30, Horne, 6800 Varde

Tlf.: 75 26 05 27 / 24 61 55 50

Arkivets postadresse: Lundagervej 30, Horne, 6800 Varde

E-mail: leifsonderskov43@gmail.com

2011 har været mere aktiv end normal. Det skyldes dog ikke de relativ få indleveringer (12 i alt), men mere de opgaver, vi har sat gang i. Arkivet har i nogle år hængt lidt i bremsen, som man siger, men i 2011 fik vi sat gang i flere opgaver, som der er lagt mange timer i. Det drejer sig om vores Arkibas-registrering, som nu er ved at tage form, registrering af husstande og digitale billeder, og vores konfirmandbilleder fra 1909 til i dag, som der, med få undtagelser, er ved at være styr på. Sideløbende hermed har vi et ønske om at kunne skrive vort sogns historie med bl.a. alle de forretninger, som har været gennem tiderne. På et tidspunkt i 1950'erne var der over 50 forretninger – i dag er der under ti.

En anden vigtig ting, som ligger os på sinde, er at skrive foreningshistorie. Da disse tanker blev drøftet under én af vore uundværlige kaffepauser, kom snakken ind på forhandlingsprotokoller, som er en vigtig kilde til en foreningshistorie. Mange foreninger har for længst afskaffet forhandlingsprotokollen og er gået over til PC og løsbladsreferater, men hvordan får man så hold i historien? Vi har talt med flere af sognets foreninger om, hvordan vi løser den udfordring, og det ser ud til, at vi gennem dialog finder en løsning, men vi fornemmer også, at vi fra arkivet side er nødt til at være udfarende. Det kunne være rart at vide, hvordan andre arkiver håndterer denne udfordring.

Vi har fået en aftale med en lokal ekspert til digitalisering af vore gamle videobånd til DVD. Det er en stor opgave, som kommer til at tage lang tid, men nu er vi i gang. Vi havde ved årets Torvedag lavet en lille udvidelse af vor billedstilling og afspillede gamle videobånd med klip fra en svunden tid. Sådanne tiltag trækker over 250 mennesker til vores stand, både til et kik, men også til en snak om sognets historie. Vores indtryk er, at hvis man fanger folk i situationen, er lokalhistorie et udtømmeligt interessant emne.

På arkivet har vi haft besøg af ca. 75 personer. Pr. e-mail har vi haft over 100 korrespondancer, heraf mange vedrørende oplysninger til slægtsforskning. Det er interessante opgaver, men også tidskrævende. Vi deltog også i Arkivernes Dag, hvor der kom ca. ti besøgende til snak, kaffe og et rundstykke.

Vi skal i nærmeste fremtid have udskiftet vores IT-udstyr, som er vigtig for gode arbejdsbetingelser, men også en økonomisk belastning, som vi skal søge økonomisk hjælp til. Til slut skal nævnes, at vi gør brug af konsulent-tjenesten, og én gang om året har vi Richard Bøllund på besøg til en god aften, hvor vi kommer rundt om mange arkiv-relevante emner.

Janderup Lokalhistoriske Arkiv

Aktivitetshuset, Nybrovej 32, 6851 Janderup

Tlf.: 21 96 31 30

Åbningstid: Mandag kl. 9.00-12.00 (undtagen juli og august) samt efter aftale med lederen

Leder: Gregers Grau, Højen 4, 6851 Janderup

Tlf.: 75 25 84 89

Arkivets postadresse: Højen 4, 6851 Janderup

E-mail: g.grau@bbsyd.dk

Hjemmeside: www.janderup.dk/gpage7.html

2011 har stort set været et normalt år for arkivet. Dog var vi i maj måned udsat for, at vores medarbejder gennem 37 år, Henning Østergaard Jensen, døde i en alder af 91 år. Han var et aktiv for arkivet indtil få måneder før sin død. Han var en god og flittig fotograf, og arkivet har mange af hans billeder af bygninger i Janderup Sogn. Æret være Hennings minde.

Arkivet har i årets løb modtaget 33 afleveringer, lidt færre end sidste år. Det kan nævnes, at vi blandt andet har fået et elevbillede af Janderup Højskoles elevhold 1909-1910, med alle elevernes navne, og vi har været i stand til

Et af de billeder Janderup Lokalhistoriske Arkiv modtog i 2011. Stedet er ukendt - måske nogle kan hjælpe?

at tilføje hjemadresser på næsten alle. Vi har også fået en protokol fra 7-Kanten vedrørende Sommerspil 1983-1997.

Arkivet har været besøgt af 122 personer, ca. 100 heraf var gæster ved tre forskellige arrangementer i Aktivitets-huset, hvor vi åbnede dørene, så gæsterne også fik et indblik i arkivets arbejdsopgaver. Vi har også hjulpet nogle slægtsforskere med relevant materiale, og har til gengæld fået værdifulde oplysninger af dem. Det er det, der gør arkivarbejde spændende og interessant. Vi får også en del henvendelser via e-mail.

Vi er godt i gang med at skanne billeder til vore »gamle« registreringer, der er konverteret fra Arkibas3. Vi er fire personer, der deler arbejdet mellem os. Hvert år bliver vores årsberetning og det reviderede årsregnskab lagt frem til efterretning på Janderup Sogneforenings ordinære generalforsamling. Dette gøres, fordi arkivet er stærkt tilknyttet til sognet, og også for at gøre arkivet synligt i lokalsamfundet. Vi får årligt et kommunalt tilskud, så det bør have almen interesse at vide, hvordan vi forvalter midlerne.

Vi vil igen i år takke Skads med flere Herreders Brandkasse og vores lokale Andelskasse for donationer, og alle der har vist interesse for arkivet. Husk vi er sognets hukommelse – og den er stor.

Næsbjerg Sognearkiv

Troesmosevej 4, Næsbjerg, 6800 Varde

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 14.00-16.00

Leder: Aage Tirsgaard, Skoleparken 23, Næsbjerg, 6800 Varde. **Tlf.:** 75 26 73 11

E-mail: naesbjergsognearkiv@hotmail.com

2011 har været præget af velkendte rutiner. Arkibas4 fungerer godt, og vi har derfor brugt megen energi på at få registreret en del billeder og dokumenter.

Vores meget velbesøgte sommerudflugt gik til lokalområdet omkring Knoldeflodvej. Arkivets gemmer og den litteratur, der allerede findes, er så omfattende, at der her er stof nok til en aftenudflugt til et mindre, lokalt område. I 2012 går sommerudflugten til lokalområdet Agervig.

I årets løb har vi udgivet to mindre skrifter – den ene om en tragisk ulykke i 1921, hvor to mindreårige drenge

drukede i en mergelgrav, samt en artikel om en hede-bonde, der i 1962 modtog Hedeselskabets sølvbæger for landboflid.

Vi har fortsat mange medlemmer, ca. 350, hvilket vi er meget glade og taknemmelige for. Vi mærker tydeligt, at vi er blevet mere synlige og respekterede blandt sognets beboere, hvilket vi, sagt i al jysk beskedenhed, også har fortjent.

Skovlund Sognearkiv

Solbakken 2 B, Skovlund, 6823 Ansager

Åbningstid: Mandag kl. 14.00-17.00 og torsdag kl. 17.00-19.00

Leder: Niels Winter Christensen, Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager. **Tlf.:** 76 98 00 15

Arkivets postadresse: Bjælkager 8, Skovlund, 6823 Ansager

E-mail: skovlundsognearkiv@skylinemail.dk

Hjemmeside: www.skovlundsognearkiv.dk

2011 har været et rigtigt godt år for Skovlund Sognearkiv med mange besøgende, i alt 440 personer. Lokale såvel som besøgende udefra benytter lejligheden til et besøg på arkivet, når de alligevel er i byen. Der har også været aftaler med tidligere beboere fra Skovlund, som ønskede at aflevere forskellige arkivalier. Dette har medført en betydelig tilgang til arkivet af billeder og andre arkivalier. Der har i 2011 været i alt 47 afleveringer.

Der har i 2011 været en forøgelse af henvendelser fra slægtsforskere med spørgsmål om deres forskning i familiens rødder i Skovlund og omegn. Efter de populære TV-udsendelser »Ved du hvem du er« om kendte personers slægtshistorie, har der været mange henvendelser og forespørgsler.

Af arrangementer har der i 2011 ikke været så mange, men vi deltog i Arkivernes Dag i november måned med udstillinger og foredrag. Alle arkivets medarbejdere har i det forgangne år brugt meget tid på indretning og få alt på plads.

Skovlund Sognearkiv har fået sin egen »boghylde« på Internettet. Mange af arkivets gamle og nye publikationer og forskellige artikler kan nu ses online, på adressen www.

issuu.com. På meget kort tid er publikationerne og artiklerne blevet læst af rigtig mange. Der vil løbende i 2012 blive lagt andre publikationer, artikler og andet materiale op samme sted, så det kan læses fra egen computer.

Arkivets støtteforening Skovlund Sognearkivs Venner har i 2011 været til stor hjælp for arkivet, og der er nogenlunde uændret medlemstal. Arkivet har til medlemmerne af støtteforeningen udsendt et årsskrift.

Thorstrup Sognearkiv

Omsorgscentret Birgittegården, Falkevej 4, Sig, 6800 Varde

Tlf.: 75 26 47 08

Åbningstid: Sidste tirsdag hver måned kl. 19.30-21.30 eller efter aftale

Leder: Gunnar Andreasen, Thorstrupvej 96, Sig, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 42 42

Arkivets postadresse: Thorstrupvej 96, Sig, 6800 Varde

E-mail: tsarkiv@hotmail.com

2011 har været et normalt år uden de store ændringer på arkivet. Vi er stadig de samme fem personer, der arbejder i arkivet næsten hver tirsdag og fredag formiddag, plus to andre der laver forskellige opgaver. I januar var tre af arkivets frivillige på kursus i slægtsforskning på Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Desuden har to deltaget på arkivleder-kursus i Helle-hallen.

Thorstrup Sogn har et udviklingsråd, og herunder er der et stiuvalg, hvor arkivet er involveret med oplysninger om historiske steder i nærheden af stierne. Det mest interessante er nok Manestenen i Nørholm Skov, der er rejst for at mane en tidligere ejer af Nørholm i jorden. Stenen er væltet, men nu vil man forsøge at rejse den igen og få den rensat.

De to største afleveringer har vi fået fra familien Høgsbro Østergård med materiale vedrørende sognepræst i Thorstrup Kirke, Adser Østergård. Fra Sig Varmeværk har arkivet modtaget protokoller fra varmeværkets begyndelse. Svenning Olesen har i løbet af året skrevet portrætter af markante personer, som har levet i sognet. Det har været populære indslag. For tiden er Ejvind Busk i gang

med at skrive en bog om samtlige foreninger, der er og har været i sognet. Når den bliver færdig, vil vi forsøge at få den trykt.

Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv

Tistruplund Områdecener, Søndergade 38, 6862 Tistrup

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Svend Svendsen, Elmevej 10, 6862 Tistrup

Tlf.: 75 29 92 80

E-mail: tistruparkiv@bbsyd.dk

I juli måned døde Børge Andersen, som var leder af arkivet fra 1986-1996 og igen fra 2000-2002. Han gjorde en stor indsats for arkivet, og vi havde stor gavn af hans store viden. Han skrev mange artikler om foreninger m.m. ud fra arkivalierne på arkivet og var ophavsmanden til filmen om Tistrup og Hodde sogne 1993.

Året begyndte med, at vi skiftede Internetudbyder. Vi skiftede til Sydenergi og fik en betydelig højere hastighed på nettet. I løbet af året har vi registreret vores arkivalier færdige i Arkibas. Alle vore lydbånd og videobånd har vi digitaliseret, og det næste bliver billedarkivet, hvoraf vi har skannet en stor part og kommet godt i gang med at registrere billederne i Arkibas. I løbet af året kom vi også med på mini-Arkibas via arkivsamvirkets hjemmeside (www.arkivsamvirket-varde.dk), så man nu kan søge på vores registrerede materiale. Det lader allerede til, at det bliver benyttet meget, idet vi har fået henvendelser på arkivet, efter folk har besøgt os på mini-Arkibas. Der er også nogle, der har kontaktet os med rettelser og tilføjelse til vores registreringer.

Sydenergi donerede såkaldte »fiberpenge« til foreningerne i Tistrup, som vi fik del i. Det er vi meget taknemmelige for, da det er en god håndsrækning til vores arkiv. Det er meningen, pengene skal bruges til noget særligt og ikke bare indgå i det almindelige regnskab.

Arkivernes Dag i november var ikke det store tilløbsstykke. Af afleveringer har vi ikke fået så mange som tidligere år, nemlig kun ti afleveringer, men der har været 32 besøg og henvendelser. Vi vil gerne sige tak for afleverin-

gerne og besøgene. Arkivet har som bekendt bopæl på Tistruplund Plejecenter, og vi er meget spændte på, hvad der sker med arkivet, når plejecentret flytter ud på Yderikvej vest for byen.

Varde Lokalhistoriske Arkiv

Det Gamle Rådhus, Torvet 7, 6800 Varde. Tlf.: 75 22 37 74

Åbningstid: Mandag, tirsdag og fredag kl. 9.00-12.00

Leder: Knud Andreasen

E-mail: arkiv.vla@hotmail.dk

Hjemmeside: www.varde.lokalarkiver.dk

Det forgangne år har ikke adskilt sig væsentligt fra de foregående. I årets løb har arkivet modtaget i alt 97 afleveringer. Det er på niveau med de seneste par år, hvor antallet har været henholdsvis 101 og 107. De mange forskellige afleveringer er et resultat af, at arkivet er meget synligt i bybilledet med dets placering på Torvet, som sammen med lange åbningstider giver mange besøgende.

Arkivet har udgivet bogen »Varde Kalkovn ved Pramstedet«, skrevet af Jens Nørby. Den blev præsenteret af forfatteren fredag den 10. juni ved et arrangement i byrådssalen og er trykt i 500 eksemplarer. Knud Andreasen har på opfordring af JydskeVestkysten i en periode skrevet en ugentlig historie til avisen om vejnavne, opkaldt efter personer.

Vi holdt åbent hus på Kulturnatten, hvor vi viste Kurt Kristiansens luftfotos og forskellige skolebilleder fra samlingen frem for 150 besøgende. Til Arkivernes Dag i november var der 70 besøgende. I forbindelse hermed fortalte Knud Andreasen i Dronningeværelset om Vardes første sabotør.

I foråret blev arkivleder gennem ti år, Jens Lindby, afskediget til fratrædelse ved udgangen af 2011. Kommunen ønskede ikke længere at betale arkivets lønudgift, og en anden fremskaffelse af pengene blev ikke fundet. Foruden arkivlederen arbejder syv frivillige medarbejdere på arkivet. Som tak giver arkivet hvert år en sommer- og en julefrokost på en af byens restauranter. I fem måneder har vi haft en praktikant fra Jobcentret i beskæftigelsestræning. Hun arbejdede primært med organisering af vores billedsamling.

Arkivsamvirket i Varde Kommune står for fordeling af det kommunale tilskud til arkiverne. Der bliver ca. 25.000 kr. til os – hertil har arkivet tjent ca. 10.500 kr. ved salg af kopier og skanninger af billeder. Desuden har der været tilskud fra støtteforeningen på 6.000 kr., og Varde Håndværkerforening har hjulpet arkivet til køb af en kombiafspiller, som Kurt Kristiansen bruger til overspilning fra VHS-bånd til DVD. VHS-båndene er ikke langtidsholdbare, så det er vigtigt at få alle de gamle optagelser af forskellige begivenheder i byen gemt på et mere sikkert medium.

Arkivet satser på, at alle medarbejdere skal gennemgå SLAs arkivmedarbejder-uddannelse, der består af fem moduler á to dage. Indtil videre har fire medarbejdere fuldført dette kursusforløb, der blev introduceret i 2003, og i det forløbne år har vi fortsat haft et par medarbejdere på dette kursus. Desuden tilbydes alle medarbejdere RALs kurser i Arkibas, og vi forsøger at deltage i, hvad der i øvrigt udbydes i vort nærområde.

Arkivet har et fortrinligt samarbejde med mange instanser. Gennem deltagelse i møder og kurser i Sammenlutningen af Lokalarkiver (SLA) og den lokale kreds Ribe Amts Lokalarkiver (RAL) har arkivet skabt et værdifuldt netværk. I Varde Kommunes arkivsamvirke har arkivet altid haft en bestyrelsespost, der ved årets generalforsamling blev overtaget af Knud Andreasen, da Jens Lindby udtrådte.

Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Helle Plejehjem, Vinkelvej 2, Starup, 7200 Grindsted

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00

Leder: Tage Christensen, Torvevænget 4, Starup, 7200

Grindsted. Tlf.: 75 33 70 48

E-mail: arkivstarup@gmail.com

Arkivet har fået en ny medhjælper, så vi nu er to til at registrere i Arkibas. Det er rart med sparring, når der arbejdes med tingene. Vi har fra begyndelsen af 2012 fået yderligere en medhjælper, som er meget dygtig, da hun er kontoruddannet og har nemt ved at arbejde med EDB.

Arkivet deltog ved en »Torvedag« sammen med andre foreninger i byen, hvilket var rigtig godt, da der kom ca.

150 besøgende. I forbindelse med Arkivernes Dag havde vi en udstilling om vognmænd og transport, og der kom 12 besøgende.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv

Kulturhuset, Vestergade 5, 6870 Ølgod. Tlf.: 30 32 25 15

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.00-17.00

Leder: Frede Møller Kristensen, Storegade 18, 1. sal, 6870 Ølgod. Tlf.: 75 24 43 00

E-mail: arkivolgod@hotmail.com

Året 2011 bød på rigtig mange opgaver på forskellige fronter. I forbindelse med Højskoledagen i marts måned arrangerede arkivet åbent hus i Lindbergsalen, og det var glædeligt med mange besøgende, nemlig 78. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Lindbergsalen er i stueetagen med let adgang fra mødesalen.

Arkivet var også repræsenteret på arkivsamvirkets generalforsamling den 31. marts i Janderup. Ølgod Festuge er ved at være en årlig tilbagevendende begivenhed i byen, og arkivet var med til at markere festugen med en udstilling i Lindbergsalen. Temaet for udstillingen var »Ølgod – en by i udvikling« og den var åben i museets åbningstid.

Arkivets medarbejder gennem mange år, Niels Chr. Poulsen (kaldet »Lille Christian«), døde den 13. juli på plejecentret i Ansager. Efter ønske fra »Lille Christian« og hans familie var folk fra arkivet med til at tømme hans bolig i Storegade. Der var rigtig mange gode og bevaringsværdige ting, som han havde samlet gennem et langt liv, og som kommer lokalhistorien og eftertiden til gode. Han nåede også at få udgivet sin omfangsrige og detaljerede slægtshistorie, »Vid hvem du er«, i tre bind.

I årets løb har vi løbende modtaget afleveringer, og arkivalierne journaliseres og lægges ind i Arkibas samtidig med, at medarbejderne arbejder målrettet med at lægge de mange eksisterende arkivalier og billeder ind i samme database. Allerede nu kan borgerne via arkivsamvirkets hjemmeside søge i arkivets registreringer på mini-Arkibas, som Karsten Madsen fra Ansager har oprettet for os.

Vort arkiv blev stiftet den 4. oktober for 90 år siden, og denne begivenhed har naturligvis optaget os en del. Dagen

Frivillige medarbejdere ved Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv, 2011.

blev markeret med et åbent hus arrangement, hvor vi serverede kaffe med fødselsdagskage – dog uden 90 lys. Blandt gæsterne så vi repræsentanter fra Varde Kommune samt fra naboarkiverne. I forbindelse med den bemærkelsesværdige fødselsdag fik vi en pæn omtale i JyskeVestkysten og i Ugeavisen. Ligeledes havde vi besøg af Rasmus Willaing Lock, Odense Stadsarkiv, for at tegne et arkivportræt til SLAs medlemsblad Omslaget. Alt sammen var selvfølgelig med til at synliggøre arkivet, hvilket medfører stor tilfredshed.

Arkivets mangeårige leder Nich. Riis er afgået ved døden. Han blev 95 år. Han stod i spidsen for arkivet 1985-2004, og i den tid satte han sit tydelige fingeraftryk på arkivet. Lokalarkivet og hans medarbejdere havde stor glæde og gavn af hans legendariske hukommelse, som vi vil savne meget.

Øse Sognearkiv

Solhøjvej 3, Nordenskov, 6800 Varde

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00

Leder: Aage Meldgaard, Sønderkovvej 102, Nordenskov, 6800 Varde. Tlf.: 75 29 82 12

Arkivets postadresse: Sønderkovvej 102, Nordenskov, 6800 Varde

E-mail: aage-meldgaard@mail.dk

2011 har været et forholdsvis stille år. Vi har kun modtaget få afleveringer, men fra det nu nedlagte Sønderkov Teglværk har vi fået 34 protokoller, regnskabsbøger, lagerbøger, salgsaftaler aktiebøger, kuponmapper, samt mapper om teglværksuddannelsen, som alt sammen har tilhørt den tidligere direktør Hans W. Larsen, der lærte teglværkskunsten i Sverige og Tyskland.

Karen Hungeberg fortalte på årets generalforsamling sidste del om sine arbejdsår i USA ved det danske konsulat i Chicago. Vores aftentur var den del af sognerundturen, vi ikke nåede sidste år, efterfulgt af besøg og rundvisning på Sig Fiskeri.

Der har kun været få besøg på arkivet, men en hel del skriftlige og telefoniske henvendelser angående slægtsforhold.

Årre Lokalhistoriske Arkiv

Årre Skole, Skolegade 25 1. sal, 6818 Årre

Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 (oktober-marts)

1. torsdag hver måned resten af året

Leder: Arne Asp Sørensen, Møllehøjen 7, Fåborg, 6818

Årre. Tlf.: 75 19 28 40

Arkivets postadresse: Møllehøjen 7, Fåborg, 6818 Årre

E-mail: aarrelokal@hotmail.com

Hjemmeside: www.aarrelokalhistorie.dk

Som vanligt begynder vores beretning med årsmødet, som har været afholdt i hele foreningens levetid. I Årre Sogn er vi i den situation, at Lokalhistorisk Forening er betydeligt ældre end arkivet, og vi er meget glade for at have en medlemskreds, som interesserer sig for vort arbejde og støtter os såvel økonomisk som ved god tilslutning til vore arrangementer. I mange år var årsmødet/generalforsamlingen ofte den eneste gang om året, hvor arkivet informerede om, hvori dets arbejde bestod. Det har vi i de seneste års skiftende bestyrelser været enige om at råde bod på ved at deltage aktivt i de øvrige foreningers arrangementer såsom den succesfulde byfestuge, hvor vi »viser ansigt« i to af dagene. I al beskedenhed mener vi, at vore indslag er med til at skabe succesen, hvilket vi måler på en god tilslutning.

Som emne til årsmødet har vi de senere år haft foredrag under overskriften »Hvor blev de af?«. Det har haft stor interesse og været nogle interessante møder med positive tilbagemeldinger fra deltagerne. Arkivets aktiviteter relaterer altid til lokalhistorien, men vi må nok indrømme, at vi stort set begrænser os til den historie, der er inden for hukommelsens rækkevidde, og som med det lidt nedladende ord betegnes som nostalgi. Det har dog bevirket, at vort arbejde er blevet synliggjort, og tilslutningen til vore arrangementer samt medlemstallet i foreningen er stabilt til jævnt stigende.

Filosofien bag foredragsrækken »Hvor blev de af?« er den enkle at finde en person, der har haft tilknytning til sognet i en årrække, måske endog barnefødt, men af forskellige grunde er flyttet fra sognet og har skabt sig en karriere andet sted i ind- eller udland. Det skal naturligvis være en person, som er villig til at fortælle om sit livsforløb. For mange af deltagerne ved disse foredrag medfører det spændende gensyn og genoplevelser. Ved årsmødet 2011 var det Ida Møller, født Friis i Årre, gift med Jens Møller fra Kors kroen, som var indslaget. Hun oplevede sin barndom og ungdom i Årre, men flyttede ved giftermålet til Lemvig, hvor hun sammen med sin mand oparbejdede en betydelig virksomhed, som fremstiller kaviar af tang, der sælges i store dele af verden. Dog er Ida og Jens Møller stadig særdeles aktive på hjemegnen, idet de sideløbende har grundlagt og fortsat afholder det meget populære Kors kro Hestemarked.

Arkivet deltog også med åbent hus på Arkivernes Dag i lighed med øvrige arkiver i Varde Kommune. Dagen er en god anledning for sognets beboere at besøge arkivet og få et indblik i arkivets opgaver og muligheder, men for vores vedkommende var besøgstallet desværre en skuffelse.

Deltagelsen i byfestugen var derimod meget vellykket. Det historiske indslag var et besøg i de tidligere tørvemoser i Tranbjerg, hvor der i århundreder dels blev bjærget enghø, men i særdeleshed blev gravet tørv til opvarmning af private boliger samt mejeri og skole. Under 2. Verdenskrig, da der var mangel på kul, blev tørv en vigtig erstatning, og der opstod en betydelig industriel tørvefabrikation. I eftertiden har Magny og Thorkild Ottosen opkøbt

Fra besøget i Tørvemosen, hvor der blev forsøgt med tørvegravning som i tidligere tider.

de forskellige moseparceller, som nu ligger hen som naturskønne områder. Da de gamle veje til mosen stadig i tilstrækkelig omfang eksisterer og kan befærdes på cykel, var det en oplagt lokalhistorisk mulighed at foretage en cykeltur til mosen og på stedet få forklaring på, hvordan arbejdet tidligere havde foregået. Også dette var inden for hukommelsens rækkevide, idet flere deltagere i turen selv havde prøvet de gamle arbejdsmetoder. At turen samtidig blev en smuk naturoplevelse, der i øvrigt meget interessant blev ledsaget af naturvejleder Klaus Bertram Fries,

der forklarede, hvordan en mose er opstået, gjorde blot arrangementet særligt vellykket.

Arbejdet på arkivet går i en god stabil gænge. Det er meget koncentreret om registrering i erkendelse af, at der ligger et stort arbejde forude. Vi er endnu ikke færdige med billedregistrering, men vi er blevet kontaktet af flere slægtsforskere samt af Årre Boldklub, som vi kunne hjælpe med oplysninger i anledning af foreningens 75 års jubilæum. Arkivets medlemstal ligger på ca. 160.

Vejen Kommune

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn

Biblioteket, Stadionvej 6, 6650 Brørup. Tlf.: 75 38 16 70

Åbningstid: Torsdag kl. 15.00-17.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Peter Christensen, Rahbæks Allé 24, 6650 Brørup
Tlf.: 75 38 42 81

Hjemmeside: www.broerup-lokalthistorie.dk

E-mail: arkivet@broerup-lokalthistorie.dk

Nok et travlt år på arkivet er gået. En lille gruppe entusiaster påtog sig i efteråret at arrangere en udstilling af en mængde af vore gamle billeder på biblioteket. Anledningen var, at vi for at øge interessen for det store frivillige arbejde, vi lægger i arkivet, var blevet opfordret til at lave et arrangement i forbindelse med Arkivernes Dag den 12. november. Det var kun os af alle kommunens lokalarkiver, som foretog os noget i den anledning, og det gav da også

de involverede en mængde arbejde, men de syntes så til gengæld, det var en enestående chance for at vise noget af alt det, vi gemmer i arkivet for publikum.

Udstillingen, som fik navnet »Brørup på hjul«, blev så vel modtaget, at man straks vedtog at fortsætte succesen med samme emne til næste år. Gruppen, som forestod udstillingen, består af Karl Christensen, Inge Allesøe Nielsen, Nanna Iversen og Holger Jensen, som formåede at finde frem til en virkelig fin samling af alt, hvad der havde med trafikken på egnen at gøre fra motoriseringens begyndelse for over hundrede år siden og indtil 2. Verdenskrig. I 2012 vil man så interessere sig for tiden fra og med besættelsestiden og indtil de moderne tider. Udstillingen blev efterfølgende opstillet på plejehjemmet Lundtoft, hvor den ligeledes vakte særdeles stor interesse, og hvor man efter afslutningen af udstillingen gerne vil overtage en del af de enestående billeder. Efterfølgende er udstillingen blevet vist på aktivitetscentret Fredenshjem frem til nytår.

Af andre emner, som har optaget arkivet meget i det forgangne år, skal nævnes dyrlæge Olsens fotografiske glasplader, som er optaget for omkring hundrede år siden. Disse glasplader kom vi i besiddelse af, da vi for et par år siden arbejdede med emnet Brandorff, fordi man da netop havde nedbrudt de to store ejendomme Nørregade 16-20, hvor Kathrine Brandorff, og efter hende barnebarn og plejesøn Steffen Brandorff, havde forretning i mange år. Ida Brandorff var datter af dyrlæge Olsen, og man fandt mellem Brandorffs efterladenskaber en kasse med over 200 gamle glasplader, som naturligt tilfaldt arkivet. Vi har brugt en del kræfter på at skanne alle disse gamle glasplader. Billederne, som er kommet ud af det, er næsten alle af uovertruffen kvalitet, men motiverne er desværre så gamle, at kun de færreste genkender personerne, som er afbilledet.

Dyrlæge Olsens to sønner, Oluf og Leo, emigrerede til Canada i 1920'erne. Den ene af sønnerne, Oluf Olsen, faldt som canadisk soldat under 2. Verdenskrig i Italien, men broderen Leo Duhn Olsen stiftede familie og levede til sin død i British Columbia i Canada. Arkivet er netop kommet i forbindelse med en søn af denne familie, Ron Olson, i Canada, som har haft mulighed for at se de gamle billeder.

Han kunne dog desværre kun sætte navne på få af bil- lederne, og vi ved ikke, hvor interesseret han egentlig er. Det er jo ellers almindeligvis en guldgrube for emigranter at få adgang til en sådan samling af gamle familiefotos fra det fædrene land.

Det daglige arbejde med omregistrering af arkivets arkivalier til Arkibas skrider langsomt men planmæssigt fremad og nærmer sig nu omsider sin afslutning. Det har været et meget stort arbejde, som nu har pågået i ti år, så vi ser meget frem til en afslutning af dette store arbejde. Ellen Sørensen har som arkivleder altid et godt overblik over alt i arkivet. Holger Jensen arbejder troligt med skanning af alle vore gamle billeder. Det kan synes som en noget uoverkommelig opgave, idet det jo drejer sig om mange tusinde, men det når vi nok også ad åre. Ruth Randeris og Gerda Philip arbejder fortsat troligt med transskriberingen af Brørup-Lindknuds Sogneforstanderskabs protokoller. Også dette store arbejde nærmer sig nu omsider sin afslutning. Nanna Iversen er foruden at være kasserer også den mest fortrolige med EDB på arkivet.

Vi har på arkivet stor glæde af at deltage i de to årlige møder i kommunens nyoprettede arkivråd. Her er der lejlighed til at udveksle erfaringer fra arkivarbejdet, bytte fejlanbragte arkivalier med de 17 arkiver i kommunen og i det hele taget træffe andre arkivinteresserede og diskutere forskellige problemer. Vi har naturligvis også deltaget i diverse relevante kurser i årets løb og føler os på den måde godt rustet til at varetage de forskellige opgaver, som arbejdet på arkivet medfører. Arkivet er godt forsynet med det nødvendige EDB-udstyr, så vi på den måde er rimeligt »up-to-date« med udviklingen. Der er dog altid behov for modernisering, og vi har da også enkelte ønsker til nyanskaffelser. Vi overvejer selv at anskaffe det nødvendige udstillingsmateriale til brug ved næste udstilling, idet det er rart at være uafhængig af at kunne låne sig frem andre steder, hvilket komplicerer arbejdet.

For at bedre på pladsforholdene har vi overladt vores gamle samling af dagbladet Vestkysten fra tiden efter 2. Verdenskrig til arkivet i Holsted. Det betyder, at vi nu planlægger at afholde den næste generalforsamling i vore egne lokaler, da det almindelige fremmøde til gene-

ralforsamlingen ikke overstiger, hvad vi netop kan få plads til. Der er nu heller ikke længere nogen hindringer for at arrangere mindre udstillinger og lignende i egne lokaler, hvilket vi glæder os meget til. Op til jul har vi gjort en ekstra indsats for at sælge flere af de gamle udgivelser fra både Brørup og Lindknud, hvoraf vi for år tilbage lod nogle enkelte genoptrykke.

Bække-Veerst Lokalarkiv

Bække Skole, Skolegade 3, 6622 Bække (håndgerningslokalet)

Åbningstid: Tirsdag kl. 16.00-18.00 samt efter aftale. (Alle skoleferier undtaget)

Leder: Søren Frederiksen, Tværvej 10, 6622 Bække

Tlf.: 75 38 97 06

Arkivets postadresse: Tværvej 10, 6622 Bække

E-mail: fredensbo@profibermail.dk

2011 var året hvor de arkivalier, som blev fjernet i sommerferien 2009, blev tilbageleveret. Det skete allerede den 4. januar, og umiddelbart efter begyndte arbejdet med at sætte på plads og registrere i Arkibas – et arbejde som endnu ikke er afsluttet. Begyndervanskeligheder såsom manglende træning og dårlige computere har forsinket arbejdet, men det er dog i årets løb lykkedes at registrere ca. 425 billeder og 25 af de mest omfattende arkivfonde. I 2012 forventes tempoet at stige væsentligt og alle arkivalier, som tidligere har været registreret, forventes inden årets udgang at være registreret i Arkibas. Derudover har vi fortsat store mængder billeder, som aldrig tidligere har været registreret, så der vil gå en rum tid, inden vi kan melde rent bord. Men arbejdet skrider fremad.

I 2011 har vi modtaget ca. 25 afleveringer, fordelt på billeder, arkivalier og bøger. Blandt de afleveringer, vi har modtaget, er en »Historisk afhandling om Bække Sogns Oldtidsbebyggelse og Oldtidsminder«. Afhandlingen er skrevet ca. 1955 af en ukendt forfatter, men vi gætter på, det må være lærer Valdemar Andersen. Det sjove ved den historie er, at afhandlingen blev købt på et loppemarked i Lemvig af en person, som absolut ikke havde nogen kendskab til Bække, men som syntes, den var spændende, og at

Bække Mose blev kultiveret omkring 1923-1925. Dermed blev det muligt at grave tørv over hele den tidligere meget fugtige mose, hvilket blev udnyttet fuldt ud i krigsårene. Den 16. juni 1942 kan det læses i Kolding Folkeblad, at der dagligt produceres 3. mio. tørv i Bække Mose, hvor ca. 400-500 mennesker er beskæftiget på ikke mindre end 62 forskellige tørvefabrikker. De 62 tørvefabrikker var fordelt på 4 ælteværker og 58 presseværker. Foto 1946. Bække-Veerst Lokalarkiv.

den ikke måtte gå tabt. Hun købte den for 10 kr. og kontaktede arkivet for at høre, om vi var interesseret.

Vi har også modtaget adskillige billeder, og her skal især nævnes et fotoalbum med titlen »Tørveproduktionen i Bække Mose 1946«. Alle billederne er taget af en ung mand, som i 1946 arbejdede på en tørvefabrik i Bække Mose. Billederne giver samlet en god forståelse af arbejdsgangen på en tørvefabrik, dengang der var travlhed i mosen.

I forbindelse med generalforsamlingen i februar måned afholdt vi en fortælleaften, hvor den 99-årige Ingrid Kvist fra København tog toget til Jylland for at fortælle om

sin opvækst i Bække før 1930. Hun og hendes erindringer var en stor oplevelse at høre, og da hendes hukommelse rummede flere erindringer, end hun kunne fortælle på en aften, var vi nødt til at arrangere en aften mere. Begge aftener var alle stole på Lindecentret optaget.

Arkivet udsender efter behov nyhedsbrevet Arkiv-Nyt til foreningens medlemmer med oplysninger om indkomne arkivalier, kommende arrangementer, historiske oplysninger til aktuelle begivenheder m.m. Desuden har vi i december måned udgivet et årsskrift med lokalhistoriske artikler. Det skulle gerne blive en tilbagevendende begivenhed.

Lokalthistorisk Arkiv Holsted

Vestergade 17, 1., 6670 Holsted. Tlf.: 75 39 20 10

Åbningstid: Onsdag kl. 14.00-18.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Klaus Hansen, Foldingbrovej 13, 6670 Holsted

Tlf.: 75 39 33 61

E-mail: Holsted-Lokalarkiv@mail.dk

Hjemmeside: www.holstedlokalarkiv.dk

Endnu et år er gået over stok og sten. Vi har som sædvanligt haft et travlt år på arkivet, hvor antallet af besøgende m.v. har været nogenlunde som sidste år, nemlig 211 mod 200 henvendelser. Vi har i 2011 haft to henvendelser i almindelig brevform – alle øvrige har været ved enten personligt fremmøde eller via elektroniske medier.

Vores hjemmeside, som blev oprettet i 2010, er ifølge statistikken blevet besøgt fra så fjerne lande som Sydafrika, Rusland, Ukraine og USA. Vi har forsøgt at opdatere hjemmesiden ca. hver anden måned.

Antallet af afleveringer er steget en smule, nemlig 81 registrerede afleveringer i 2011 mod 65 året inden. Et par af disse afleveringer har været omfattende og har affødt meget arbejde med at lave henvisninger og har derfor taget rigtig lang tid. Vi har i løbet af 2010 modtaget en meget stor aflevering fra HFB (Holsted Forenede Boldklubber), som vi blev helt færdige med at registrere i 2011. Vi har også fået to store afleveringer af billeder. Den ene er pressebilleder fra JydskeVestkysten, og den anden er billeder fra Ugeavisen. Disse har vi brugt en del tid på, men er endnu ikke færdige. Vi har i årets løb også fået lagt en del ikke-pressebilleder af ejendomme ind i Arkibas. Dette arbejde er vi ved at optimere.

Vi har stadig en meget stor aflevering tilbage fra 2006-2007 fra Holsted Erhvervs- og Turistråd, som vi ikke er færdige med endnu. Vi klør på, så godt vi kan. Som sædvanlig har vi overtaget udklip af lokalt stof fra Lydavisen – omkring 500 sider er det blevet til. En stor tak skal lyde til de frivillige personer, der klipper og klistrer.

I huset, hvor vi holder til, fik vi i løbet af 2010 lov til også at benytte en del af lokalerne på 2. sal mod selv at sætte dem i stand. Vi havde talt om at komme i gang, men

kom heldigvis flere gange fra det igen. Da der skete en vandskade nytårsaftens dag 2010, afventede vi, hvad der eventuelt skulle ske. Vi fik en henvendelse fra arkivet i Brørup, om vi ville overtage deres avissamling af Jydske-Vestkysten, da de ikke længere havde plads til den. Det takkede vi ja til, men vi blev enige om, at vi måtte have lokalerne i orden, inden vi kunne modtage samlingen. I løbet af sommeren kom vi i gang med istandsættelsen, og med frivillige kræfters hjælp lykkedes det at få nogle rigtige gode lokaler på plads. Vi kunne derfor i november 2011 rykke avissamlingen hertil fra arkivet i Brørup. Vi modtog omkring 270 bind med aviser fra 1945-1990 (dog med huller i samlingen frem til 1950), og igen fra engang i 2005 og frem. Vi regnede ud, at aviserne tilsammen måtte veje knap tre tons, som spejderne knoklede med at få slæbt op på 2. sal.

Arkivets arbejdsgruppe har i året, der er gået, afholdt fem møder, ligesom vi har deltaget i møder med Arkivrå-

Lokalthistorisk Arkiv i Holsted har fra arkivet i Brørup overtaget 270 bind med indbundne årgange af avisen Vestkysten. Med hjælp fra spejderne blev aviserne, der til sammen vejede knap tre tons, slæbt op på 2. sal.

det for Vejen Kommune. Da arkivet er tilknyttet det statsanerkendte Museum på Sønderkov, kan arkivet ikke deltage i det økonomiske samarbejde i arkivrådet, men kun i det faglige samarbejde.

I november fik arkivet besøg af fotoresearcher ved Frihedsmuseet, Stig Sumborg. Han var interesseret i billeder af frihedskæmpere og eventuelle historier herom. Han fik set nogle billeder, som han affotograferede og tog med sig hjem til Frihedsmuseet. I oktober udkom bogen »En By i krig – Holsted«, som er en opdatering af »Besættelsesbogen« fra 1985. Den er udgivet i samarbejde med Forlaget Uhrskov.

2011 har, som tidligere år, været et travlt år, og vi ser frem til et lige så aktivt år i 2012. Da vi hvert år modtager en del afleveringer og også forholdsvis store afleveringer, synes vi, det viser, at arkivet er godt forankret i lokalsamfundet. Det er vi særdeles glade for, idet vi jo bevarer for eftertiden – ja arbejder for »evigheden«.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv

Hovborg Skole, Lindevej 5, 6682 Hovborg

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14.00-16.00

Leder: Henry Pedersen, Sandagervej 5, 6682 Hovborg

Tlf.: 75 39 62 57

E-mail: hovborglokalarkiv@gmail.com

2011 har været et travlt år på arkivet. Vi får fortsat en del afleveringer, og der kommer en god snak ud af det, når vi får gæster. Vi er godt i gang med at registrere i Arkibas, men det er en meget stor opgave, så det vil tage lang tid, før vi har det hele på plads. Det er dog spændende at få set tingene igennem og dermed få et bedre overblik, over hvilke arkivalier vi har.

Desværre valgte Vejen Kommune at nedlægge Hovborg Skole ved skoleårets slutning. Da vi havde til huse i det gamle lærerværelse, medførte beslutningen en del usikkerhed om arkivets fremtid. I eftersommeren fik vi at vide, at bygningen skulle rives ned, og vi fik fem uger til at flytte. I stedet for fik vi to tidligere klasseværelser i en anden bygning stillet til rådighed, så hele efteråret er gået med at flytte og indrette os i de nye lokaler. Der er gået

en del tid med at male, sætte hylder op, osv., men da kommunen endnu ikke har vedtaget, hvordan de resterende skolebygninger skal anvendes, har vi bl.a. været uden Internettet siden flytningen. Vi kender ikke betingelserne for at benytte lokalerne, da det muligvis blot er en midlertidig løsning, men vi har valgt at se positivt på det hele og glæde os over de meget forbedrede lokaleforhold, vi har fået.

Vi har besluttet at være mere aktive i lokalsamfundet. Et tilstødende lokale er velegnet til udstillinger og lignende, og her har vi planer om at opstille et par computere, så vi kan tilbyde byens ældre borgere hjælp til de almindelige dagligdags henvendelser til myndigheder m.m. Ligeledes er det tanken at lave små kurser i f.eks. slægtsforskning.

Vi er begyndt med opsøgende arbejde hos de ældre borgere i området, for her ligger der mange fotografier og spændende fortællinger om det, der er sket i deres tid. Det er en tidskrævende, men også meget spændende opgave.

Lindknud Lokalhistoriske Arkiv

Faurskovvej 8, Lindknud, 6650 Brørup

Åbningstid: Sidste fredag hver måned kl. 15.00-17.00

Leder: Leif Schmidt, Okslundvej 31, 6650 Brørup

Tlf.: 75 38 83 05 / 31 15 93 98

E-mail: historie@lindknud.net

Hjemmeside: www.broerup-lokalhistorie.dk/lindknud.htm

Post til: Knudsmindevej 20, 6650 Brørup

I Lindknud findes et månedsblad, Lokalbladet, hvor alt hvad der foregår i områdets foreninger, kirken, skolen m.v. bliver annonceret. Arkivet prøver at levere en historie om folk eller begivenheder fra egnens historie til hvert nummer af bladet. De fleste af historierne bliver lagt ind på Lindknuds hjemmeside, som vi får reaktioner på fra fjern og nær. F.eks. fandt en pige, der bor i Canada, en historie om hendes bedsteforældre på hjemmesiden. Den var hun glad for.

Et ægtepar fra Viborg kom med en god aflevering om fruens morforældre. Hendes morfar, Andreas Pedersen, Lustrup, havde været lærer ved Lindknud Skole 1887-1904. Afleveringen indeholdt seks hæfter, hvor morfaderen for-

tæller om familien og hans vej til Lindknud. Ved læsning af disse får man også et godt tidsbillede fra årene 1860 til ca. 1940. Ægteparret afleverede også to malerier fra Lindknud fra år 1900, malet af en ven af familien, der havde opholdt sig hos Lustrups i Lindknud nogen tid. Han havde kvitteret for opholdet med de to malerier. Billederne er videregivet og hænger nu i Historisk Værksted på Bøgevang i Lindknud, hvor arkivet har til huse.

Til årsskriftet, som udgives sammen med Historisk Arkiv for Brørup og Omegn, leverede vi en historie om provst Jørgen Nissen, der var præst og siden hen også provst på egnen 1888-1910. Han har haft meget stor betydning for egnens historie, idet der findes en mængde værdifulde historiske artikler og udgivelser fra hans hånd. Jørgen Nissen holdt i 1903 foredraget »Oplivelse af historisk sans« for en lærerforsamling. Foredraget var i høj grad medvirkende til, at Historisk Samfund for Ribe Amt blev etableret i 1903. Det skete, som måske bekendt, i samarbejde med folk på Askov Højskole.

I eftersøgningen af materiale, som kunne danne baggrund for historien om Jørgen Nissen, søgte vi på Internettet på navnet Lautrup-Nissen, som et af Pouline og Jørgen Nissens 12 børn. Søgningen gav gevinst, idet vi fik kontakt til et oldebarn, Per Lautrup-Nissen, der er ingeniør og medindehaver af entreprenørfirmaet Moe og Brødsgård i København. Det viste sig oven i købet, at Per Lautrup-Nissen havde det sølvblommeur og den armstol, som Lindknud Menighed havde foræret Jørgen Nissen i afskedsgave, da han sagde farvel til sognet. Per Lautrup-Nissen har siden sendt billeder af arvestykkerne sammen med gode facts om familien.

Den meste energi bruges på formidling af historie, men vi er i øvrigt i gang med registrering af vore arkivalier, som går langsomt fremad. Endvidere er tre-fire folk i færd med at transskribere sognerådsprotokoller fra Lindknud Sogns første ca. 30 år som selvstændig kommune, dvs. ca. 3.000 A4-sider fra årene 1909-1933. Arbejdet gør vi i erkendelse af, at folk i fremtiden sandsynligvis ikke kan læse hånd/skråskrift, og fordi protokollerne giver fortrinlige oplysninger til historien.

Vejen Lokalhistoriske Arkiv

Østergade 2, 6600 Vejen. Tlf.: 79 96 52 75

Åbningstid: Tirsdag og onsdag kl. 9.00-14.00, torsdag kl. 8.00-12.00 samt den første mandag hver måned kl. 17.00-20.00 (oktober-april)

Leder: Linda Klitmøller

Post til: Museet på Sønderkov, Sønderkovgårdvej 2, 6650 Brørup

E-mail: vejenarkiv@sonderskov.dk

Arkivet har ikke indsendt en beretning for 2011.

Aastrup Sognearkiv

Borgergade 121, 6752 Glejbjerg. Tlf.: 75 19 85 69

Åbningstid: 1. og 3. torsdag hver måned kl. 15.00-18.00 samt efter aftale med lederen

Leder: Olga Pedersen, Vestergade 6, 6670 Holsted
Tlf.: 75 19 82 80

Arkivets postadresse: Vestergade 6, 6670 Holsted

E-mail: olga.pedersen@stofanet.dk

I Aastrup Sognearkiv er det gået stille og roligt som de foregående år. Besøgstallet er ikke voldsomt, som det vel er tilfældet på de fleste arkiver, nu da kirkebøger og folketællinger er lagt på Internettet, og slægtsforskere kan sidde hjemme i stuerne og søge oplysningerne.

Vi har dog alligevel haft en del besøg af interesserede lokalhistorikere, og vi har fået en del afleveringer af bl.a. billeder. Arkivlederen har afholdt et par lysbilledforedrag, der som sædvanligt har samlet fulde huse. Det er et tegn på, at der er stor interesse for historien, især når den bliver formidlet enten via foredrag, udgivelser eller udstillinger.

Arkivlederen arbejder hårdt på at flytte registreringen over i Arkibas, og et meget stort arbejde venter her i årene fremover. Arkivet lider af mandskabsmangel og annoncerer flittigt efter nye folk.

RR AA

Ribe Amts Lokalarkiver Beretninger 2011

RR AA

Forsidefoto:
Agerbæks første taxa,
ca. 1925. Foto: Agerbæk
Lokalhistoriske Arkiv.

